

DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec.

Velja 8 K na leto.

XXIX. letnik.

V Ljubljani, oktober 1912.

X. zvezek.

Devetnajsta nedelja po binkoštih. (Rožnivenška nedelja.)

Duhovna korist in časni dobiček molitve
sv. rožnega venca.

Blagor telesu, ki je tebe nosilo, in
prsom, ki so tebe dojila.

Luk. 11, 27.

Za vse čase je pomenljiv vzklík evangelijske žene: »Blagor telesu, ki je tebe nosilo...« Povod temu vzklíku so veliki čudeži, ki jih je izvršil Zveličar, pa tudi zlobno obnašanje farizejev. Ravnopopreje je storil Gospod dva čudeža; hudiča je izgnal iz mutca in mu podelil dragi dar jezika. Ljudje so strmeli raditega, farizeji pa so godrnjali in v svoji zlobnosti dejali: Z belcebubom, višjim hudičev, izganja hudiče. A temu bogokletstvu postavi nasproti preprosta pobožna ženica blagrovanje, ki velja neposredno materi Zveličarjevi, posredno pa Zveličarju samemu. Izmed množice povzdigne glas, rekoč: Blagor telesu... Polna občudovanja in hvaležnosti za veličastne besede in dejanja velikega preroka Izraelovega blagruje njegovo mater. Med tem, ko nas obnašanje farizejev navdaja s studom, se pa nam prikupi vzklík te preproste ženice.

A tudi dandanes se ne manjka zlobnežev, ki zaničujejo Sinu božjega. Večje pa je število tistih, ki ženi enako poveljujejo ter molijo Jezusa Kristusa in časte njegove deviško mater ter jo posebno slavé z molitvijo sv. rožnega venca. Kakor kristjani molijo Jezusa kot Sinu božjega, tako tudi časté in ljubijo njegovo mater Marijo. To svojo ljubezen in češčenje ji katoliški svet izkazuje posebno danes ob prazniku svetega rožnega venca.

Kakor so pa bili nekdam farizeji, ki so godrnjali zoper Zveličarja in niso bili zadovoljni z blagrovanjem njegove blažene matere, tako jih je še dandanes, ki nimajo dopadajenja nad rožnim vencem, tem slavospévom na Jezusa in Marijo.

A mi, dragi v Kristusu, smo prepričani o lepoti te molitve, ki obstoji iz duhtečih rož z vrta katoliške Cerkve. Kdor pridno trga ter nabira te duhovne cvetlice in jih veže v rožne vence ter poklada pred Marijin prestol, bo stoterno oblagodaren, kakor izpričuje vsa zgodovina sv. rožnega venca.

Če vam danes nekoliko opišem

a) duhovno korist,

b) pa časen dobiček

te prelepe molitve, sem prepričan, da bote po želji sv. očeta papeža ves ta mesec, pa tudi vse svoje življenje prav radi molili sv. rožni venec.

I. Zveličar je na vzklik evangelijske žene odgovoril: »Veliko bolj blagor tistim, ki božjo besedo poslušajo in jo ohranijo« (v. 28.). Tako smemo blagrovati tudi tiste kristjane, ki božjo besedo o sv. rožnem vencu poslušajo ter jo v svojem življenju izpolnjujejo. Tudi oni bodo po zvesti molitvi sv. rožnega venca prejeli neštevilne blagre v duhovnih in časnih zadevah.

Če vprašamo, kakšne duhovne dobrote nam deli sv. rožni venec, moram odgovoriti:

1. Da izpreobrača grešnike. Kakor je »Sin človekov prišel iskat in zveličat, kar je bilo izgubljenega«, tako je njegove matere Marije najvažnejše opravilo, da išče grešnikov ter jih vodi v hlev dobrega pastirja. Zato imenujemo Marijo »pribežališče grešnikov«, ona je varno zavetje za ponesrečence. »Ni drugače mogoče« — pravi sv. Avguštin — »kakor da se tisti, na katere je preblažena Devica uprla pogled usmiljenja, opravičijo in poveljajo.« »Nikdar je ne kličemo zastonj« — zatrjuje sv. Bernard. Rožni venec pa je posebna zastava izvoljenja in vsakdanja molitev njegova je upanje zveličanja. Ako hočemo torej, da se grešnik izpreobrne, učimo ga moliti sv. rožni venec, in če ga goreče moli, se bo gotovo obrnil k Bogu, katerega je z grehom zapustil. Če se obotavlja pri tem svetu, popravimo sami njegovo zamudo, molimo mesto njega; molitev sv. rožnega venca mnogokrat izpremeni še celó najtrdovratnejšega.

V gornji Šleziji je v prijaznem trgu velika cerkev, posvečena Kraljici sv. rožnega venca. Bil je ravno praznik sv. rožnega venca. Med ljudmi, ki so prišli k tej rožnovenški slovesnosti, je bil tudi dvajsetleten mladenič, ki pa ni prišel semkaj iz čistega namena. Bilo je ž njim tudi nekaj tovarišev, ki so bili iz slabih namenov postavljeni po raznih kotih. Popoldne se približa, že so ljudje odhajali, že so se pričele slovesne večernice, a oni mladenič se ne pridruži drugim. »Morda so ga zasačili, morda ga je policija prijela« — šepetajo si tovariši. Iščejo ga ter najdejo slednjič v stranski kapeli klečečega pred podobo Kraljice sv. rožnega venca. »Kaj se ti je pripetilo?« vprašajo ga

s strmenjem. »Nič« — odgovori ves raztresen — »a jaz delam pokoro! Zdravi bodite; jaz sem se zaobljubil Bogu in hočem od zdaj le njemu služiti.« »Kaj pa vendar je — odgovori!« — tiščijo vanj. Nato reče: »Tukaj na tem kraju mi je ljubi Bog izkazal svoje usmiljenje. Bilo je tu petnajst oseb, ki so dolgo in pobožno molile in vedno ponavljale »Češčena Marija«. Bile so videti že utrujene, a še enkrat začno, in sicer za največjega grešnika, tako se je glasil njih namen. In zdelo se mi je, kakor bi mi Bog preteč klical: »To si ti! Proč od tukaj, ali pa se izpreobrne! Nisi vreden, da te zemlja nosi, ako te ne gane taka ljubezen. Vse leto se ti niti enkrat ne prekrižaš, in oni še molijo zate. Zadnjikrat te zdaj kličem!« — Le pojdite, vi tovariši moji, jaz nočem biti pogubljen. Še danes grem k spovedi, naj stori z menoj ljubi Bog jutri, kar se mu dopade.« In ta grešnik je bil pridobljen po sv. rožnem vencu.

2. Sv. rožni venec vnema mlačne in malomarne kristjane ter jih pridobiva za čednost in vodi k popolnosti.

Sv. rožni venec nam privabi prijaznost blažene Device Marije, ki je delivka vseh milosti. Je pa tudi zelo pripraven pomoček za razsvetljenje našega duha, za razvnetje našega srca. Sv. rožni venec nam predočuje najlepši zgled v Jezusu Kristusu, katerega posnemati je dolžnost vsakega kristjana, in v blaženi Devici Mariji, ki je najpopolnejša med vsemi stvarmi. Premišljevanje skrivnosti sv. rožnega venca je vzdramilo iz dušnega spanja posamne, rodbine, občine, fare, ljudstva... Kdor premišluje globoke njegove skrivnosti, se bo vnel in utrdil v božjih čednostih, v veri, upanju, ljubezni, in se bo veliko lažje bojeval zoper strasti in napade hudobnega duha. Ako premišluješ dela Zveličarjeva, v naše odrešenje in posvečenje izvršena, se mora tajati tvoje srce. Ali ne bo veseli del sv. rožnega venca prešinil tvojega srca in ga vnel za Jezusa in Marijo; žalostni ga pretresel s kesom in spokornostjo zavoljo obilnega razžaljenja milega Jezusa in njegove blažene Matere; častitljivi dajal predokušati ono nebeško blaženost, ki dela že na zemlji pravične tako srečne? Kdor moli sv. rožni venec in s čistim namenom premišluje te tri stopnje, si bo po njih pregнал vso mlačnost, prisvojil si pobožnost in čednost ter bo stopal k popolnosti.

V nekem kraju so imeli sv. misijon. Kmalu po začetku misijona pride žena k misijonarju ter pove, da njen mož, ki že dolgo ni prejel sv. zakramentov, zdaj zelo razgraja in se togoti ter noče nič slišati o misijonu in spovedi. Vpraša misijonarja, kaj je storiti. »Molite vsak dan v tej zadevi z vso družino prav pobožno sv. rožni venec« — svetuje misijonar. Misijon poteka, dolge spovedi so se pričele. Tu neka deklica po opravljeni spovedi omeni dotičnemu misijonarju: »Zdaj bi se vam morala še v imenu svoje matere prav srčno zahvaliti.« »Za kaj pa?« —

reče spovednik — »saj ne poznam ne tebe, ne tvoje matere.«
 »Moja mati« — pravi deklica — »so bili pred par dnevi pri vas ter so vas vprašali za svet glede vnemarnega očeta, in mi smo po vašem naročilu vsak dan molili zanj sv. rožni venec.« Zdaj se spomni duhovnik one zadeve ter reče: »In kaj delajo zdaj oče?«
 »Stojé za menoj pri spovednici« — pravi deklica — »da bi se udeležili misijonske milosti.«

3. Sv. rožni venec je zastava srečne smrti, kakršne si pač vsak vernik želi. Če sv. rožni venec poganja take cvetlice bogoljubnosti in čednosti, kakor smo dozdej slišali, potem ni dvoma, da bo izpreobrnjeni grešnik in duša, po popolnosti hrepeneča, gotovo tudi srečno sklenila svoje življenje. In pri vsaki Češčenamariji, katerih je toliko izmolila, se priporoča varstvu Marijinemu ob smrtni uri. Ko pride torej odločilni trenutek, ali bo dobra mati pozabila neštevilnih klicev in gorečo prošnjo odrekla svojim otrokom? Gotovo ne, to je pokazala že neštevilnokrat.

»Bilo je leta 1865. na jesen« — piše duhovnik iz Franklina v Ameriki — »ko sem neko jutro po svoji navadi molil sv. rožni venec, da bi na priprošnjo Marijino pridobil več duš za Boga. Na oddaljenem kraju sem imel opraviti službo božjo. Daroval sem sv. mašo, a pri njej pozabil použiti v tabernakeljnu shranjene sv. hostije. Ker zopet kmalu ni bilo ondi odmenjeno duhovno opravilo, sem jih sklenil vzeti s seboj v domačo cerkev. Tú se je prav očitno razodela božja previdnost in usmiljenje Marijino. Že so mi bili za vrnitev v Franklin naročili voz, a zahvalil sem se zanj, ker sem hotel s svetim zakramentom sam tri ure dolgi pot peš narediti. Ubral sem krajšo pot in sem prehodil nekako uro, ko se bližam borni koči. Iz nje stopi predme Holandec, ki je imel majhnega otroka v naročju, in me s solznimi očmi prosi, naj bi njegovo ženo, ki skoro umira, previdel s svetimi zakramenti. Zavoljo malega deteta in bolne žene — pravi — mu je bilo nemogoče prej dom zapustiti ter iti pome. Ko stopim v kočo, drži smrtnobolna žena molek v roki, zadnja radost se zasveti z njenega smrtnobledega obličja, in ona mi reče z zadnjo močjo svojega glasu, čegar veselega zvoka ne bom pozabil nikdar: »Tedad nisem zastonj upala in svoje nade stavila v Marijo. Ona te ne bo pustila, sem si mislila, ne, ona te ne more pustiti umreti brez sv. zakramentov. Notranji glas mi je šepetal: Marija, katero si tolikrat klicala v življenju, te ne bo zapustila ob smrti. S polnim zaupanjem sem molila sv. rožni venec, ko sem čutila, da se mi bliža konec; in glej! mašnik pride nepoklican k naši hiši, poslan čudovito od Marije, usmiljene matere.« Umirajoča prejme svete zakramente in kmalu potem rahlo zaspi z zahvalo do Marije, katere ime je bila njena zadnja beseda.«

Tolike duhovne koristi torej deli sv. rožni venec. Ali nas ne bo to nagibalo z veseljem ga moliti in

zajemati iz teh nebeških zakladov? Ali ne velja blagrovanje današnjega sv. evangelija tudi tistim kristjanom, ki poslušajo besedo sv. Cerkve, sv. očeta papeža, ki priporoča to lepo, prekoristno molitev? Zares blagor jim, ne samo duhovnih, tudi časnih dobrot bodo deležni, kolikor jim te služijo v dušno zveličanje, kakor vam hočem dokazati v drugem delu.

II. O rožnovenski pobožnosti se izpolnjujejo besede svetega pisma (Sap. 7.): »Z njo vred so mi došli vsi blagri.« Sv. rožni venec združuje z blagoslovom za prihodnje tudi blagoslov za sedanje življenje. V dokaz za to navajajo cerkveni pisatelji,

1. da so bila cela mesta in pokrajine vsled molitve sv. rožnega venca obvarovane kuge. Mesto Pavija na Laškem je bilo komaj naredilo obljubo blaženi Devici Mariji, zidati svetišče z naslovom sv. rožnega venca, in že je nehala ta šiba božja. Spomin na to se vsako leto slovesno obhaja. In v Mantovi je kuga ponehala, ko so začeli goreče moliti sv. rožni venec. Mesto Rennes v Bretagni in Limoux na severnem Francoskem sta prejela to dobroto od Marije, da sta se posebno posvetila njeni službi.

2. Dokazano je, da je sv. rožni venec ljudstva rešil vojske in lakote. Že začetek te molitve nam to potrjuje, ker po njej se je takoj končala vojska s krivoverskimi Albizani in so bili ljudje rešeni ropa, požiga, umora — lakote, ki navadno vojski sledi. — In današnji praznik sv. rožnega venca je veden spomin slavne zmage krščanskega brodovja nad turškim brodovjem pri Lepantu leta 1571.; odtodaj se začenja propad turške države.

3. Po sv. rožnem vencu so bolniki zadobili zdravje. Takih čudovitih ozdravljenj zgodovina dokaj pripoveduje. S tem pomočkom so slepi zadobili pogled, gluhi posluš, mutasti govor, hromi hojo... Bolniki, nad katerimi so že zdravniki obupali, so prejeli po njem še cvetoče zdravje. Najbolj se je pokazala moč sv. rožnega venca, ko so s samim dotikom blagoslovljenega molka bolniki ozdraveli, mrtvi oživel. Ali ne beremo v življenju sv. Frančiška Ksav. in Ludovika Bertranda... da so z dotikom rožnega venca ozdravljali bolnike?

Petletni deklici v Parizu so s silo zaprta vrata popolnoma pokvarila prst na roki. Vsa prestrašena pelje mati otroka v bolnišnico. Vkljub skrbni strežbi otrok čez nekaj časa tako shujša, da pravi zdravnik, prst se bo moral odrezati. »Draga moja« — reče zdravnik — »potrpeti morate, ni druge rešitve. Kvečjemu tri dni sme se še čakati, a pozneje bi morda celo roko mesto prsta bilo treba odrezati.« S solznimi očmi gresta domov mati in deklica. Na potu jima pošlje previdnost božja pobožno ženo, mater nekega misijonarja, naproti. Ko ji potožite svojo revo, dobite v odgovor: »Pojdite v cerkev Marije Zmagovavke, zaupljivo molite k Mariji, ona je najboljši zdravnik, ona bo

zdravje izprosila, trdno se tega nadejam.« S temi prijaznimi besedami pokrepčani hitite mati in hčerka v tempelj Marijin, pokleknete pred oltar in molite s solznimi očmi in z neomejenim zaupanjem na moč Marijino. »Mati« — vzklikne otrok čez kake pol ure — »mati, jaz mislim, da sem ozdravljena!« Pri teh besedah se mati vzdigne, da bi šla venkaj. Še med vratmi odzame ovoj ter vidi v svoje veliko strmenje, da je roka hčerčina zdrava, kakor pred nesrečo. Od velikega veselja pripoveduje vsem, ki so šli iz cerkve, dogodek in čudež, ki ga je Marija storila v njeno tolažbo. Tudi k oni pobožni ženi gre, ki se z njo zveseli in pristavi: »Ob določenem dnevu ne pozabite iti v bolnišnico ter deklico pokazati zdravnikom.« Ko zdravnik zagleda njo in otroka, ji pravi: »No, mati, ali ste se odločili za operacijo?« »Za odrezanje? O, zavoljo tega nisem prišla, ampak glejte!« In pokaže roko otrokovo. Pri tem pogledu zakliče s strmenjem zdravnik: »Pa kdo je ozdravil vašo hčerko?« »M a r i j a Z m a g o v a v k a, katero sem klicala,« odvrne žena z veselim glasom. — »Zares« — pravi zdravnik, ki je bil veren mož — »ona je boljši zdravnik, kot mi vsi, in jaz se ne čudim več nad ozdravljenjem vaše hčerke.«

4. Rožni venec je poseben pomočnik ali varih v nevarnostih. Zgodbe pripovedujejo, da jih je bilo že mnogo na popotovanjih po rožnem vencu obvarovanih, mornarjev rešenih izmed valov besnečega morja. Na bojnem polju je marsikateri vojak v sredi žvižgajočih krogelj ostal nepoškodovan, rožni venec je bil njegov ščit.

5. Pa tudi časno srečo prinese rožni venec. Ljudje, ki radi in pobožno molijo rožni venec, imajo blagoslov pri svojih podjetjih, premoženju, in tudi pri pičlem imetju jih spremlja zadovoljnost. Kako ljuba je Mariji ta molitev in kako jo poplača, razvidimo iz naslednje dogodbe.

V nekem mestu ob Renu je živel trgovec z imenom Werner. Imel je le enega otroka, ljubeznivo hčerko sedmih let. V njeno mlado srcece je posebno mati vsadila nežno ljubezen do Marije ter je hčerko naučila že zgodaj pozdravljati Marijo s sv. rožnim vencem. V njenem sedmem letu mati umrje in oče združuje vso ljubezen zdaj v tem edinemu otroku.

Tako pretečete dve leti. Tu se izgube trgovcu važna pisma, katerih izguba bi ga stala velik del premoženja. Ni čuda, da je bil žalosten in pobit. Mala Marija se toliko časa laská očetu, dokler ji ne razodene vzroka svoje tuge. Ko deklica nekaj časa pomišlja, reče potem zaupljivo: »Bodite mirni, ljubi oče, jaz bom molila za vas tri dni v kapeli sv. rožni venec. Gotovo vam bo ljuba Mati božja pomagala.« Ginjen jo pritisne oče na srce in pravi: »O, le stori to, dete moje!« — In glej, Marija je uslišala prošnjo nedolžnega otroka, ker že čez tri dni dobi Werner zavitek, ki je imel pogrešana pisma, z lističem, da mu jih je prejšnji služabnik iz maščevanja ukradel. A vest mu ni dala

nekaj dni miru, dokler jih sedaj lastniku ne vrne. — Da sta se oče in hči Kraljici sv. rožnega venca zahvalila, si vsak lahko misli.

Ako torej molite v sv. rožnega venca donaša tako obilne duhovne in časne blagre, kdo bi ga ne čislal, kdo rad ne opravljal? Ne samo vi, bratje in sestre bratovščine sv. rožnega venca, nego vsi, ki želite biti pravi častilci Marijini, radi nabirajte te duhovne cvetlice, spleтайте jih v vence ter polagajte pred njen prestol, zaljšale vam bodo srca s krščanskimi čednostmi, pa vam bodo tudi zastave nevenljivega venca onstran groba. Amen.

Anton Žlogar.

Dvajseta nedelja po binkoštih.

Krščanski starši morajo svoje otroke krščansko vzgajati.

In ga je prosil, naj pride dōli in ozdravi njegovega sina.

(Jan. 4, 47.)

Svoj prvi čudež je storil Jezus v Kani Galilejski, ko je ondi na ženitnini izpremenil vodo v vino. V današnjem svetem evangeliju pripoveduje nam pa sv. Janez o drugem čudežu, kate-rega je Jezus storil tudi v Kani, ko je namreč ozdravil sina nekega kraljiča. Ta kraljič, kakor ga imenuje sv. pismo, je bil brezdvomno eden izmed višjih uradnikov kralja Heroda in je stanoval v Kafarnaumu. Imel je sina, kateremu so pa vsled hude mrzlice potekale že zadnje ure njegovega življenja. Ko je kraljič, kateremu je bil prvi Jezusov čudež dobro znan, slišal, da se je Gospod iz Samarije vrnil v Galilejo, je takoj poln očetovske ljubezni do bolnega sina in svest si svoje očetovske dolžnosti, hitel k Jezusu v Kano ter ga prosil pomoči, rekoč: »Gospod, pridi doli, preden moj sin umrje.« In Jezus je uslišal ponižno prošnjo kraljičevega ter je kar iz daljave ozdravil bolnika, ne da bi bil šel v njegovo hišo. To je kraljiča tako ganilo, da se je z vsemi svojimi domačimi izpreobrnil ter postal kristjan.

Ta današnja svetopisemska dogodka, prelubi kristjani, je jako poučna, zlasti za vse krščanske starše; zakaj evangelijski kraljič je zgled skrbnega očeta. Ker je bil pagan, je skrbel posebno za časno srečo, za telesni blagor svojega sina. Vi pa, ljubi starši, ste kristjani, in zaradi tega morate skrbeti v prvi vrsti za večno srečo, za dušni blagor svojih otrok. To boste pa dosegli s krščansko vzgojo. In zato rečem: Kot krščanski starši ste dolžni svoje otroke krščansko vzgajati. Poslušajte me o tej svoji sveti dolžnosti danes prav pazljivo!

Otroke so smatrali pri vseh vernih ljudstvih za darove božje, za nebeški blagoslov. Jakob je rekel svojemu bratu Ezavu in Jožef svojemu očetu Jakobu: »Otročiči so, ki jih je Bog dal meni.« (Gen. 35, 5.) Ako so pa otroci dragoceni darovi božji, imajo starši dolžnost skrbeti zanje tako, da žive tako življenje, kakršno je Bogu v čast, njim samim pa v zveličanje. To se pa ravno in edinole doseže s krščansko vzgojo.

Takoj ko začne otrok prav rabiti svojo pamet ali razum, je skupna stroga dolžnost staršev, torej očeta in matere, otroke poučevati v katoliški veri. Povsod skrbe starši, da se otroci priuče rokodelstva ali drugega znanja, čeprav nikjer ni zapisano v sv. pismu, da morajo starši svoje otroke ali sami učiti ali pa jih drugim dati učiti kmetijstva, rokodelstva, trgovine, znanosti ali sploh kaj časnega; to je le prav in dobro in seveda potrebno, in sicer zato, da se morejo otroci kasneje, ko dorastejo, sami preživiti. A časno in posvetno ni nikakor cilj ali namen, zaradi katerega smo bili vstvarjeni, ampak vstvarjeni smo bili za krščanstvo, za večno zveličanje v nebesih. Bog je človeka vstvaril, da ga spoznava in časti, ga ljubi in mu služi ter se tako večno zveliča, tako smo se učili v katekizmu. Torej v čast božjo in za svoje večno zveličanje smo vstvarjeni. Da pa to dosežemo, moramo trdno verovati in po veri stanovitno živeti. To je potrebno in ravno to misli Gospod, ko pravi Marti: »Le eno je potrebno.« (Luk. 10, 42.) Le za eno je treba skrbeti, za svoje posvečenje in zveličanje. Kdor za to eno skrbi, izpolnjuje tudi svoje druge dolžnosti.

Vi, krščanski starši in vaši otroci imate ista sredstva, isto pot k zveličanju, namreč življenje po veri. Zavoljo tega ste dolžni biti i sami temeljito poučeni v edinozveličavni katoliški veri in po njej živeti in svoje otroke seznaniti s to pravo vero in dolžnostmi krščanstva ter jih napeljevati k življenju po veri. Sv. apostol Pavel pravi: »Kdor kliče v ime Gospodovo, bo zveličan. Kako pa bodo torej klicali, v katerega niso verovali? Ali kako bodo vanj verovali, o katerem niso slišali? Kako pa bodo slišali brez oznanjevalca?... Vera je torej iz poslušanja, poslušanje pa po Kristusovi besedi.« (Rim. 10, 13, 14, 17.) Ali čujete, starši? Vi ste torej od Boža poklicani, da prvi oznanujete verske resnice otrokom, od vas se jih morajo najprej učiti, od vas morajo prvo versko znanje dobiti.

Zaradi tega razlagajte svojim otrokom najvažnejše in najpomembnejše resnice naše svete vere! Poučujte jih o namenu vstvarjenja, o potrebi odrešenja po Sinu božjem, o milosti in posvečenju, o presv. Trojici, o neumrjčnosti človeške duše, o štirih poslednjih rečeh, o ostudnosti greha, o lepoti čednosti! Opozarjajte jih na krstno obljubo in zagotavljajte jih, da prava sreča kristjanova ni tu na zemlji v blagostanju in bogastvu, ampak v nebesih, v večnem zveličanju. O, kako globoko bodo

segale vaše besede v otroška srca, o, kako velik vtis bodo nanja napravile!

Tako so tudi ravnali pobožni o č a k i v s t a r i z a v e z i. »Pridite otroci,« so rekli, »poslušajte me, strah Gospodov vas bom učil.« (Ps. 33, 12.) Da o drugih molčim, navedem tu le boğaboječega Tobijo, o katerem pohvalno pravi sv. pismo, da je svojega sina od mladosti učil Boga se bati in vzdrževati se vsega greha. (Tob. 1, 9, 10.) Mali Tobija je vzrastle in je svojega sina prav tako učil, kakor je njega njegov oče.

Vidite, krščanski starši, ako bi vi natančno izpolnjevali svojo dolžnost v tem oziru in svoje otroke tako učili, kakor je Tobija svojega sina, bi tudi vaši otroci kasneje kot starši istotako ravnali in tako bi bila zagotovljena prava krščanska vzgoja otrok in ne bilo bi se treba bati odgovora pred Bogom.

A žalibog, ljubi krščanski starši, kako malo jih je med vami, ki natančno izpolnjujejo to svojo sveto dolžnost! Kako malo jih je, ki otrokom, ko pridejo v leta razumnosti, pripovedujejo zadostno o Bogu in o svetih rečeh! Kolikokrat uči žalostna izkušnja duhovnika (zlasti v mestih), da otroci, ki morajo že v šolo hoditi, ki so torej že po šest, sedem ali še več let stari, prav nič ali skoraj prav nič ne vedo o ljubem Bogu in o Jezusu, ne znajo nič moliti, da še celo križa ne pravilno narediti! Kolikokrat se mora dušni pastir prepričati, da ni staršem nič ležeče na tem, ali so njihovi otroci dobro poučeni kristjani ali ne, ker jih ne pošiljajo redno h krščanskemu nauku, ampak jih čestokrat pridržujejo doma! Da bi jih pa priganjali, naj se uče katekizma, kar bi bilo dandanes vendar tako nujno potrebno, to jim niti ne pride na misel. Žalostno, a resnično!

O krščanski starši, kako težaven bo vaš odgovor pred Bogom! Vaši otroci sami bodo vas tožili in vi, kako se boste mogli opravičiti pred Bogom, pred večno resnico, ki ne more ne goljufati, ne goljufan biti? Izgovarjali se boste morda s svojo revščino ali nujnim delom, češ, da ste vsled tega otroke doma pridržavali in jih ne zadostno poučevali v krščanskih resnicah. Toda pravični Sodnik se bode skliceval na neskončno vrednost človeške duše, katero ste vi zanemarjali zaradi posvetnih, časnih ozirrov. Opravičevali se boste morda nadalje z lastno nevednostjo v versih rečeh ali s svojo nesposobnostjo v poučevanju; pa ostri Sodnik vam poreče: Čemu ste pa stopili v zakon in prevzeli njegove dolžnosti, če ste vedeli, da jim niste kos? In ko ste že bili v zakonu, zakaj se niste prizadevali na vso moč, da bi se sami poučili in tako potem izpolnjevali svoje dolžnosti? Izkratka, iskali boste različnih izgovorov, pa zastonj.

O krščanski starši, zdaj, zdaj premislite resno svojo dolžnost in popravite, kar ste zamudili! Zdaj je deloma še čas. Poučujte svoje otroke vsaj v poglavitnih verskih resnicah in razen pouka jim dajte tudi dober zgled; zakaj, kar otroci

vidijo pri starših, to tudi radi posnemajo. Beseda gine, zgled prešine. Ako boste tako z besedo in dejanjem skrbeli za krščansko vzgojo svoje dece, ste vestno storili svojo dolžnost in polni zaupanja boste lahko stopili pred večnega Sodnika. Amen.

Po P. R. Graserju O. S. B.: K. Čik.

Enoindvajseta nedelja po binkoštih. (Obletnica posvečenja cerkvâ.)

Zakaj se zidajo in olepšavajo hiše božje?

Resnično, Gospod je na tem kraju.

I. Moz. 28, 16.

Naša farna cerkev je bila pozidana leta , v službo božjo določena, po škofovi roki posvečena dne leta Pa ne obhajamo tisti dan obletnice njenega posvečenja, ampak vsako leto skupno z vsemi cerkvami naše škofije na današnjo nedeljo, in se ta spomin pri sv. maši in v naših cerkvenih molitvah obnavlja skozi osem dni.

Vseh cerkvâ v ljubljanski škofiji, kjer se opravlja redno služba božja, je 321, podružnic nad 1000, samostanskih cerkvâ 11. Če pa privzamemo še druge škofije našega cesarstva in katoliške pokrajine po vsej Evropi in še po drugih štirih delih sveta, mora se vzdigniti število vseh katoliških cerkvâ in cerkvic na stokrat tisoče. In mnogo je med temi hišami božjimi jako lepih, velikih, bogato okrašenih, in še zmeraj zidajo nove in vedno jih verniki krasé tam, kjer cvete tudi katoliško življenje. Tako n. pr. zidajo že pol stoletja 130 metrov dolgo cerkev v čast brezmadežni Devici v Lincu na Gorenjem Avstrijskem, pa je popolnoma izdelano in opremljeno s kamenitimi oltarji in slikanimi okni šele svetišče in 134 metrov visoki zvonik s sedmerimi zvonovi, med katerimi največji tehta 145 centov. Vsa stavba stane v teh 50 letih okrog osem milijonov kron. — V Ljubljani sedaj zidajo novo cerkev sv. Jožefa.

Po tem uvodu si za današnji praznik lahko stavimo ter pretresemo vprašanje: Zakaj se zidajo in olepšavajo hiše božje? Iz odgovora na to bomo spoznali tudi svoje dolžnosti do božje hiše.

Ta ali oni izmed vas je morda že slišal kakega svobodomisleca ali kakega le po imenu kristjana, ki ne hodi niti k zapovedani božji službi, reči: Kaj bom hodil v cerkev, saj je Bog povsod pričujoč, moja cerkev je povsod v velikem tempelju pod milim nebom. Seveda tega ne pristavi tak ošabnež, koliko zunaj v velikem tempelju proste narave zares moli. Tak široko-

ustnež govori, kakor bi bilo dovolj častiti samo Stvarnika veseljstva, ne pa tudi božjega Odrešenika Jezusa Kristusa in Posvečevavca Sv. Duha, torej vse tri božje osebe. Taki ljudje bolj časte naravo, stvari, ter jih občudujejo in obožujejo namesto osebnega, živega Boga.

Zato vprašam najprej: Ali potrebujemo cerkvâ? Zgodovina in uravnava vseh časov, vseh ljudstev, vseh veroizpovedanj nam odgovarja: Potrebujemo jih.

Začetkom človeškega rodu in še dokler se niso ustanovili posamezni rodovi, so darovali Bogu pod milim nebom, kakor vemo iz svetopisemske zgodbe Kajna in Abela. Ko pa so si ljudstva napravila stalna bivališča, poskrbela so tudi Bogu v čast stalnih svetišč, da bi ga ljudje ondi lažje nemoteno in varno molili in skupno častili. Kraj, kjer je hotel človek svojega Boga moliti ter mu darovati, naj bi bil popolnoma božja last. Tako nas uči zgodba očaka Jakoba.

Videl je v spanju lestvo, ki je segala z zemlje do nebes, pa angele na nji, in prejel je od Boga najtolažljivejše obljube. Zbudivši se je dejal Jakob: »Resnično, Gospod je na tem kraju, in jaz nisem vedel. In prestrašen je rekel: Kako strašen je ta kraj! Tukaj ni drugega, kakor hiša božja in vrata nebeška. Jakob je tedaj zjutraj vstal, je vzel kamen, ki ga je bil dejal pod glavo, ga je postavil v znamenje, in ga je oblił z oljem in je dal mestu ime Betel, kar pomeni »hiša božja«, tudi je obljubil Bogu od vsega, kar mu bode dal, desetino darovati.« (I. Moz. 28, 11.—22.)

Vsi narodi, kakršnega koli veroizpovedanja, so bili prepričani, da hoče Bog na enem kraju češčen biti, da hoče zlasti tam usliševati prošnje svojih častivcev. To zavest je Gospod Bog sam položil v človeška srca. Izraelcem pa je še posebej ukazal, kakšno svetišče, namreč sveti šotor, naj mu postavijo, rekoč Mozesu: »Narede naj mi svetišče, in prebival bom v sredi njih.« (II. Moz. 25, 8.) In Davidovega sina Salomona je navdahnili tako modrostjo in umnostjo, da mu je po njegovi volji postavil najdragocenejši tempelj v Jeruzalemu.

Koliko več vzrokov ima pa še katoliški kristjan, oskrbeti Gospodu svojemu Bogu posebno hišo, v kateri naj bi prebival, in dokler je in ostane ud katoliške Cerkve, se mora tudi zavedati te svoje dolžnosti. Saj mora biti prepričan, da naš Gospod Jezus Kristus ni prišel na svet samo, da bi bil na njem rojen in umorjen, ampak tudi zato, da bi vse čase delil svoje milosti po katoliški Cerkvi, in te zlasti po zidanih tempeljskih nove zaveze. Te milosti so neizrečeno velike in teh milosti je premnogo. Vsled tega je tudi vzrokov dovolj, zakaj se stavijo Bogu posebne hiše in zakaj jih moramo ohranjevati ter vedno bolj lepšati. Poglejmo poglobitve razloge za to, kolikor pripušča čas.

1. Prvič se hiše božje zidajo in lepšajo zaradi najsvetejše daritve nove zaveze. Daritve starega

zakona so bile »le senca prihodnjih dobrot«, kakor pravi sveti Pavel (Hebr. 10, 1.). Tam so darovali razne živalske in poljedelske darove in zato so morali narediti pripravne prostore iz dragega gradiva v svetem šotoru. Bog sam je naročil Mozesu, rekoč: »Reci Izraelovim otrokom, naj mi prinesejo prvin; od vsakega človeka, ki jih daruje prostovoljno, jih jemljite.« (II. Moz. 25, 2.) Tedaj se je šlo samo za predpodobenske daritve in za očiščevanje teles po teh daritvah.

Po naših cerkvah pa ni več predpodob, ampak reč sama, ne več telesno očiščevanje, temveč duhovno. »Tukaj se Bog Sin daruje — za dolgé vsega svetá, — so godé skrivnosti svete, — so nebesa razodete,« kakor pravi praznična pesem. Pri Judih je bila »kri kozlov in juncev«, ki »je ognušene posvetila v telesno očiščenje«, kakor piše sv. Pavel, tukaj pa je »kri Kristusova, ki je po Sv. Duhu sebe brez madeža dal Bogu, da bi našo vest očistila od mrtvih del, da bomo služili živemu Bogu. In zato je srednik novega zakona.« (Hebr. 13.) In ravno v sveti maši posreduje Sin božji za nas pri svojem nebeškem Očetu. Zares, »ta kraj je svet.« (Eceh. 42, 13.) Zato tudi nikoli ni prelep.

2. Drugič se cerkve zidajo in zaljšajo, da in ker se s v e t i z a k r a m e n t i d e l e v n j i h. To so duhovna zdravila našim dušam, to so sedmeri viri milosti, po katerih se udeležujemo zasluženja Kristusovega. Cerkev je kakor duhovna lekarna, v kateri se shranjujejo in porazdeljujejo duhovna zdravila. Po svetih zakramentih postane cerkev za nas »vrata nebeška«. Tukaj je krstni kamen, kjer se hrani krstna voda, po kateri ste postali otroci božji ter bili pridruženi veliki družbi svete katoliške Cerkve. Tukaj vaše otroke škof birmajo, da pride polnost Sv. Duha nadnje ter jih potrdi v vojake Kristusove. Tukaj se vam deli kruh angelski, nedopovedljiva milost ljubezni prepolnega Srca Jezusovega. Po naših cerkvah se vam odpuščajo vsakršni grehi, seveda če ste resnično skesani. Po naših cerkvah se blagoslavlja vaši zakoni ter prejmete moč in pogum, svoje stanovske dolžnosti zvesto izpolnjevati. Glejte, po naših cerkvah toliko blagoslova, toliko duhovne pomoči, toliko tolažbe za vse, za žive in celó za mrtve. Tudi po smrti se skrbna mati katoliška Cerkev še spominja pri vsaki sveti maši in pri raznih molitvah svojih umrlih otrôk, akoravno jo je marsikateri v življenju poprej ošabno preziral in morda grdo zaničeval ter držal z njenimi zakletimi sovražniki. Celó takega prinesó v cerkev, ki v zdravih dneh ni maral hoditi noter in je rajši postal zunaj.

Ko pa je sv. katoliška Cerkev tolikanj velikodušna in dobrotna, ali mar smemo zanikarni biti, kadar se gre za razne naprave, poprave in olepšave njenih tempeljnov?

3. V teh se oznanjuje tudi b o ž j a b e s e d a. In to je nadaljni vzrok naše skrbljivosti za cerkve. Tu se razlagajo večne resnice, kaže pot proti nebesom, tu se svari pred grešnimi

priložnostmi, preti z večno pogubo. Tukaj se oznanja tista beseda, o kateri hvaležno priznava psalmist, da »je svetilo njegovim nogam in luč njegovim stezam.« (Ps. 118, 105.) Sin božji jo je oznanoval, apostoli so jo razširjali in zanjo prelili svojo kri. To je veselo oznanilo, luč, ki je svet razsvetlila, »meč duha«, ki je svet preobrazil. Božja beseda ima še dandanes isto moč. Seveda, kdor pa je ne mara poslušati, kdor ne hodi rad k pridigam in h krščanskim naukom, ali kdor besedi pridigarjevih noče ponižno sprejemati ter jih nalašč drugače obrača, pri takem božja beseda ne more obroditi zaželenega sadu in pri takem mora iti versko življenje vedno bolj navzdol. »Iz njih sadu jih boste spoznali,« je rekel Kristus. (Mat. 7, 20.)

Vrednost in pomen božje besede mnogi premalo cenijo. Vprašam: Kaj bi pač postalo iz sedanjega rodu, ako bi, recimo, kakih 20 let ne bilo nobene pridige, nobenega verskega nauka? Vse bi podivjalo, nikjer bi ne bilo nobene pokorščine, nečistost bi se vedno bolj in grše razširila, tatvina, goljufija, razprtija bi se vedno bolj razpredla, svobodomiselstvo bi se povsod razkošatilo. Zato pomnite, kar pravi apostol v I. l. do Kor. (14, 38): »Ako pa kdo ne spozna, bo nespoznan.« Kdor trdovratno zametuje božjo besedo, njene opomine in svarila, tega bo Bog zavrgel.

4. Potrebo naših cerkvâ in njih lepote spoznajte dalje iz tega, da imajo božje hiše biti hiše molitve, kakor stoji zapisano v sv. evangeliju. (Luk. 19, 46.)

Kralj Salomon je ob posvečevanju tempeljna prosil Gospoda, rekoč: »Ti si moj Bog; odprejo naj se, prosim, tvoje oči, in tvoja ušesa naj poslušajo molitev, ki se godi na tem mestu!« (II. Kron. 6, 40.) Ogenj iz nebes je povžil pripravljene darove in veličastvo Gospodovo je napolnilo hišo. Prikazal se mu je pa Gospod ponoči in je rekel: »Slišal sem tvojo molitev in sem si izvolil ta kraj v hišo daritve. — Če se izpreobrne moje ljudstvo, bom tudi jaz uslišal iz nebes in bom milostljiv njih grehom ter bom ozdravil njih deželo. Tudi bodo moje oči odprte in moja ušesa bodo nastavljena molitvi tega, ki moli na tem mestu. Zakaj izvolil in posvetil sem to mesto, da je moje ime ondi na večno, in da ostanejo moje oči in moje srce ondi vse dni.« (II. Kron. 7.)

Ako je Bog vse to obljubil že zaradi tempeljna jeruzalemskega, koliko bolj velja še to o naših cerkvah, kjer je Kristus Gospod pričujoč kot Bog in človek skupaj, kot skriti Odrešenik in Zveličar ter moli z nami in za nas. Bog si je ta kraj izvolil, »da b' ga človek tukaj molil, — da bi tukaj ga častil, — in pomoč odtod dobil,« kakor poje današnja prazniška pesem.

Vsak je pa tudi že sam skušil, da se toliko lažje in pobožnejše moli, kolikor lepša je cerkev po zidavi in opravi. Lep tabernakelj, lepi oltarji, lepi kipi, umetne slike, lepo petje, lepa cerkvena obleka, veličastna božja služba, ubrano zvonenje, —

vse to vpliva močno na našo dušo, da se človek čuti nekako bližje Bogu in bolj zbranega duha in veselega srca moli svojega Boga, časti božjo Mater, angele in svetnike.

5. Poglavitno pa, zakaj skrbe dobri katoličani za lepe hiše božje, je resnica, da se v njih s h r a n j u j e n a j s v e t e j š i z a k r a m e n t, pravo telo in prava kri Gospoda našega Jezusa Kristusa našim dušam v hrano. »V zakramentu pa je res — pravi, živi Bog z nebes,« se poje danes. Srečna je bila Cahejeva hiša, v katero je stopil Gospod ter prinesel Caheju zveličanje. Nič manj srečne so naše cerkve, v katerih prebiva noč in dan isti Jezus z vsemi svojimi milostmi, z vsem nebeškim blagoslovom. Sv. Cerkev bere danes to resnico iz skrivnega razodenja sv. Janeza: »Glej, prebivališče Boga z ljudmi, in prebival bo z njimi. In oni bodo njegovo ljudstvo, in Bog sam, njih Bog, bo z njimi. (21, 3.) Ta-le mali prostor v tabernakeljnu si je izvolil Sin božji v svoje prebivališče, da odtod deli svoje neizmerne milosti, akoravno ga mnogi prezirajo in žaliyo.

Kakšne palače imajo zemeljski kralji, kakšno služabništvo, kako je nanje vse pozorno in pazno! Kako je po njih stanovanjih vse snažno in čedno, vse svetlo in blesteče od zlata in dragega kamenja! Kaj pa so vsi kralji, kaj vsi posvetni velikaši v primeri s kraljem vseh kraljev, z Gospodom Jezusom Kristusom? Kako nizko bodo ti stali pred njim sodnji dan! In vendar na zemlji toliko skrbljivost in potratnost za njihova bivališča in toliko pozornost na njihovo osebnost!

Ves začuden je vzkliknil nad božjo pričujočnostjo v tempeljnu kralj Salomon, rekoč: »Je-li verjetno, da prebiva Bog z ljudmi na zemlji? Če te nebo in nebes nebesa ne obsežejo, koliko manj te hiša, ki sem jo sezidal?« (II. Kron. 6, 18.)

Kako malo pa se zmenijo mnogi katoličani na božjo pričujočnost po naših cerkvah! Marsikdo pride v cerkev umazan, mnogi pljujejo po tleh, akoravno celo svetna gosposka to prepoveduje pod kaznijo po cerkvah, železniških vozovih in drugod po javnih prostorih.

Bog najsvetejši ne zahteva mnogo od nas; to pa, kar lahko storimo, smo tudi dolžni storiti. In to je: P r v i č skrbimo vsi za s n a ž n o s t cerkve, vsak od svoje strani. Pri tem naj nikdo tudi ne pozabi, da mora imeti tudi dušo vedno snažno in čisto. »Imejte svet strah v mojem svetišču. Jaz sem Gospod,« govori Bog po sv. pismu. (III. Moz. 19, 30.) In psalmist je zaklical: »Tvoji hiši se spodobi svetost, o Gospod, na večne čase!« (95, 5.)

D r u g i č naj vsak faran po svojih močeh tudi k a j p o d a r i radovoljno, kadar je treba cerkev pozidati, popraviti, olepšati. Koliko gre denarja za nepotrebne reči, morda celo za grešen užitek! Za cerkev so pa nekateri, katerim je Bog dal dovolj premoženja, tako skopi in malomarni, češ, je že dobra naša cerkev.

Sv. evangelij uči: »Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje moči!« (Luk. 10, 27.) In Bog ti obeta, da ti bo obilno povrnil za najmanjše, kar storiš iz ljubezni do njega. On od tebe ne zahteva, kar bi ti ne mogel dati in tudi ne tirja celega tvojega premoženja, a ti se nočeš odločiti niti za petdeseti, niti za stoti del svojih dohodkov, da bi jih podaril z veselim srcem za božjo čast. Kako je torej s tvojo ljubeznijo do Boga? Pa tega vprašanja ne stavim na tiste, ki ste po svoji zmožnosti že precej podarili za olepšavo naše farne cerkve. Vas, dobrotne farane, vprašam danes samo: Kaj vas je nagnilo, da ste radevolje podarili tiste kronce za našo farno cerkev? Odgovorili mi boste: »Vera in ljubezen«. Zares: živa vera in hvaležna ljubezen vse premoreta. In apostol uči, da »v Kristusu Jezusu velja le vera, katera dela po ljubezni.« (Gal. 5, 6.)

Tretje pa, kar nas stane le malo truda, je, da se vsak spodobno, lepo vede v hiši božji. Najlepši kras vsake cerkve so verniki, ki pravočasno pridejo v cerkev ter tam kažejo, da so vsi prešinjani žive vere v pričujočnost božjo, verniki, ki se ne potikajo po kotih, ne obstajajo kar najdalje zadaj v cerkvi, ki se ne ozirajo okrog ne s korov, ne od drugod, ampak imajo svoje misli in srce, svoje oko in uho na oltarju in prižnici, v mašni knjižici ali rožnem vencu, in torej tudi ne dremljejo in ne šepetajo.

Zakaj bi se, ljubi kristjan, sramoval bolj naprej iti v cerkvi? Koliko truda stane koča, ki hoče videti sveto mesto Jeruzalem in Kristusov grob! Kako se tam romarji gnetejo drug pred drugim, kdo bo poprej v božjem grobu! Ali je pa po naših cerkvah mar manj? Ko bi bil najsvetejši zakrament le na enem kraju na zemlji, n. pr. v Rimu, koliko bi hotel pač vsak dati, da bi bil vsaj enkrat v življenju tam! Ali pa mar Kristusu gre manjša pozornost, ker je v neskončni ljubezni svojega presv. Srca poskrbel, da je na toliko krajih pričujoč?

Vse, vse, kar se zgodi v cerkvi in za cerkev, je v prvi vrsti Jezusu Kristusu v čast, ker on je »središče vseh src«, središče vsega bogočastja.

Zato sklenem z navdušenim vzklikom sv. Pavla (v I. l. do Timoteja 1, 17): »Kralju pa večnosti, neumrljivemu, nevidnemu, samemu Bogu bodi čast in slava vse vekomaj! Amen.«

V. Bernik.

Dvaindvajseta nedelja po binkošti.

Zlobnost.

Jezus je pa poznal njih hudobijo in je rekel: Kaj me izkušate, hinavci?
Mat. 22, 19.

Današnji nedeljski evangelij nam pripoveduje, kako so izkušali vjeti hudobni farizeji našega Gospoda Jezusa Kristusa. Zato pošljejo nekaj ljudi svoje vrste in nekaj Herodianov z vprašanjem, ali naj se plačuje davek cesarju, ali ne. Kakorkoli bi bil Jezus odgovoril, bi se bil vjel. In kako dobro znajo prikriti svojo hudobijo! »Učenik,« tako govore, »vemo, da si resničen in pot božjo po resnici učiš, in da ti ni mar za nikogar, ker ne gledaš na veljavo ljudi.« Hvalijo ga zato, da bi ga čim lažje vjeli v vprašanje: »Kaj se ti zdi, ali se sme davek dajati cesarju ali ne?« — Ko bi bil Gospod odgovoril, da se mora davek dajati cesarju, bi se bil zameril ljudstvu, ki ni bilo rado od Rimljanov odvisno in je z največjo nevoljo plačevalo velike davke. Ko bi bil pa rekel, da ni treba plačevati, bi ga bili zatožili pri cesarju kot upornika, ki ščuva zoper javni red in dela nemir. — Farizejem so podobni tudi zlobni ljudje, ki neusmiljeno natolcujejo in predrzno sodijo svojega bližnjega, ki jim nikdar ne more ustreči. Karkoli stori, vse presojuje v srcu in obsoja z jezikom v svoji zlobnosti. Žalibog, da je ta zlobnost jako pogosta pregreha, ki obsoja celo najboljše ljudi in jim škoduje na dobrem imenu. Poglejmo torej danes nekoliko bolj natančno to pregreho, nam v tolažbo, ako tudi nas slabo sodijo, obenem pa v opomin, da mi nikdar o svojem bližnjem slabo ne mislimo. Natolcevanje, predrzne sodbe, opravljanje in obrekovanje, vse to vzamem lahko pod enim samim imenom zlobnost. Saj je gotovo zloben zlasti oni, ki v najdragocenejši stvari, katero sploh kdo ima, na dobrem imenu svojega bližnjega oškoduje. Ta pregreha je ostudna, ako pogledam onjeno bistvo, ako pogledamo sredstva, katerih se poslužuje, in slednjič namen, zakaj se tako sodi in govori.

Zlobnost imenujemo hudobno nagnenje slabo presojevati besede in dejanja svojega bližnjega. Kakor vidiš, ako pogledaš skozi rdečo šipo, vse rdeče, tako vidi zloben človek vse hudo, vse zlobno. Ako vidi kaj dobrega, tega noče videti, da mu kaj takega ne bo treba hvaliti. Zloben človek vidi in išče le slabo, in sicer vedno in povsod. Slabosti, resnične ali pa izmišljene, svojega bližnjega, so zlobnega človeka radost in veselje, zato so pa tudi tvarina vseh njegovih misli ali pogovorov. Kaj pa je vzrok temu? Zato, ker

je zlobni človek poln napuha, ki zakriva vse to, kar bi služilo v čast svojega bližnjega, ker je poln nevoščljivosti, ki se žalosti, ako vidi srečo ali pa kaj dobrega, ali pa lepega pri svojem bližnjem, ker je poln hudobnosti, ki ne zna nič dobrega storiti. On se redi le od slabega, zato si pa tudi o bližnjem nič dobrega misliti ne more in na bližnjem nič dobrega prenašati ne more. — Taki ljudje so podobni farizejem, o katerih govori naš nedeljski evangelij. Ti so bili ponosni na svojo veljavo, katero so imeli pri ljudstvu, zato pa niso mogli trpeti, da bi imel kako veljavo pri ljudeh Jezus Kristus. Za vsako čast in veljavo, katero je imel Gospod, so mislili in menili, da je njim ukradena. Farizeji so bili nevoščljivi, zato so z nejevoljnim očesom gledali na uspehe Gospodove in na priljubljenost njegovo, katero si je pridobil s svojimi čudeži, s svojimi nauki, s svojo ljubeznivostjo in krotkostjo. Farizeji so pa bili tudi hudobni, zato so iskali celo v Jezusovem svetem življenju, v njegovem občevanju in govorjenju le hudobijo in kjer je bilo dobro očitno, tam so podtikali dobrim delom slabe namene.

Le pogledjmo sv. evangelij in v vseh farizejskih napadih na Gospoda bomo videli njih zlobnost. — Gospod stopi v hišo enega izmed najmenitnejših cestninarjev, on je tam in občuje ljubeznivo, da bi rešil duše cestninarjev. Farizeji mu zamerijo, češ, on nič ne drži sam nase in na svoj stan, ker občuje z grešniki. — On ozdravi v saboto mrtvoudnega, ki je bil že dolgo časa bolan in farizeji obsojajo Gospoda, da skruni sabotni dan. Gospod ljubeznivo in usmiljeno sprejme solze, katere pretaka skesana Magdalena pri njegovih nogah in jej odpusti njene grehe. Farizeji se pa pohujšajo, ker si pusti Gospod dotakniti svoje noge, da še več, on pusti, da jih moči s svojimi solzami do tedaj slaboglasna žena. Pripeljejo predenj prešestnico z namenom, da ga obsodijo kot prepopustljivega, ako jo oprosti, ga obsodijo kot trdosrčnega, ako jo obsodi.

Prav tako mislijo in delajo tudi dandanes zlobni ljudje. Ako je kdo bogat, pravijo, da je to bogastvo sad oderuštva in raznovrstnih krivic. Ako je kdo ubožen, trdijo, da to ni čuda, ker so ga njegove strasti pripeljale na beraško palico, nezmerčnost, gostilna, igra, zapravljenost. Ako je kdo delaven in priden, pravijo, da je to grdo, da dela le iz dobičkarije in skoposti. Ako je kdo resen, pravijo, da je ošaben. Ako je kdo previden v besedah in obnašanju, pravijo, da je neotesan, da nima ne izobrazbe srce in ne izobrazbe duha. Ako je kdo pobožen, pravijo, da je hinavec. Ako prejema pogosto sv. zakramente, trdijo, da to dela le zato, da bi se duhovnikom prikupil. Ako daje kdo vbojajme, pravijo, da dela le zato, da bi ga drugi hvalili. Ako občuje kdo v kakih hiši ali pa s kako osebo še iz tako dobrih namenov, še iz tako poštenega prijateljstva, se podtikajo že najgrše reči. Z eno besedo: hudobne oči zlobneža vidijo vse le zlobno in hudobno. Da, kjer najdejo pošteni, dobri ljudje hvale-

vredna dejanja, najdejo hudobni vse le graje in zaničevanja vredno. Da, taki ljudje so toliko nesramni, da hočejo v svoji hudobiji s svojo zlobnostjo zastrupiti tudi druge. Ako se sklepa kaka kupčija, nadenejo krinko prijateljstva in pravijo, da jim je v skrbeh ta oseba, v resnici pa delajo na to, da bi jo oškodovali. Ako se mislita vzeti pošten mladenič in poštena dekle, tedaj začnejo govoriti in podtikavati to in ono in ne mirujejo prej, dokler niso dosegli svojega zlobnega namena, ali razdreti zakon, ali pa oblatiti ženina ali nevesto, ali pa celo oba. Ako vidijo, da je kdo čislán pri svojih gospodarjih, predstojnikih ali prijateljih, ga navidezno sicer hvalijo, toda navadno dostavijo kako opazko, ki začne zbujati dvome, ali celo natolcevanje. Taki ljudje zanašajo kreg, prepír, ljubosumnost med zakonske in podpihujejo še večje sovraštvó med sovražniki. Največje veselje takih zlobnih ljudi je, obirati v družbi odsotne, obrekovati take, ki so na dobrem glasu, razveseljevati družbo z nedostojnimi novicami, ki so le premnogokrat iz trte izvite, izmišljene, ali pa vsaj silno pretiravane.

Zlasti pa se zlobni ljudje kaj radi zaганjajo v duhovnike in redovnike. Kakor na Kristusu farizeji niso našli nič dobrega, tako ne vidijo novodobni farizeji na duhovnikih nič drugega, kakor velike slabosti, ako ne celo hudobij. Ako je kak duhovnik priljubljen, odvzeti mu je treba to priljubljenost z obrekovanjem. Pove se to, pove se ono, večina sicer ne verjame, drugi verjamejo, dosegli pa so obrekljivci vsaj to, da morda vsi mislijo: znabiti je pa vendarle res. Ako je kak duhovnik n. pr. dobrih rok in podpira sirote in vdove, bodo rekli, da se že vé, zakaj da daje, ali pa, da podpira lenobo. Ako kdo rad izpoveduje, se reče, da daje potuho, da podpira ženstvo v tem, da kratijo čas, namesto da bi delale. Ker mora biti duhovnik natančen glede števila grehov in okoliščin, pravijo, da je radoveden in ima svoje veselje nad ostudnimi rečmi. Ker mora biti vdan svojim predstojnikom, cerkveni oblasti, ga imenujejo prenapetega, brezobzirnega gorečnega. Ako je kdo resen in malobeseden, pravijo, da je ošaben. Ako je kdo zgovoren, prijazen in ljubezniv z vsakterim, pravijo, da je posveten. Ako je radodaren, je zapravljiv, ako je varčen, je skop. Z eno besedo, karkoli duhovnik stori, karkoli in s komurkoli in kjerkoli duhovnik govori, vse zlobni ljudje presoajo, vse napačno razlagajo in sumničijo. Taka so torej sredstva, katerih se zlobneži poslužujejo, da povzročé veliko škodo in veliko bridkost svojemu bližnjemu. Taki zlobni ljudje so pravi bič, prava kuga človeštva.

Dobro je poznal kraljevi pevec take zlobne ljudi in dobro je vedel, koliko da taki ljudje škodujejo. Zato primerja on take ljudi zlobnim, zgrabljivim psom, ko pravi: »Veliko psóv me je obsulo; truma hudobnih me je oblegla.« (Ps. 21, 17.) Ker pa pozna nje in njih zlobnost, zato tudi pravi: »Sovražim zbor hudobnežev in z malopridnimi nočem sedeti.« (Ps. 25, 5.)

Pa le naj se vesele taki zlobneži, ako se jim je posrečilo, zagreniti svojemu bližnjemu življenje, ki jim morda nikdar ni kaj žalega storil, le naj se vesele, ako se jim je posrečilo skaliti mir. Toda njih veselje ne bo ostalo trajno. Bog je pravičen, on nedolžnih ne zapusti. Da še več, on celo ne pusti, da bi izgubil bližnji dobro ime, akoravno to zasluži. Naj bi tudi storil kaj napačnega, ima vendarle pravico do dobrega imena. Zato pošilja na zlobne natolcevalce, opravičljive in obrekovalce prav občutljive kazni. Kakor to že trdi kralj David, ko pravi: »Vrnejo naj se in sram jih bodi, ki mi hudo mislijo« in zopet »Kateri hudobno ravna, bodo iztrebljeni«.

Predragi, prepričan sem, da bi vi ne hoteli biti med temi nesrečneži. Ne morem verjeti, da bi hoteli vi, da bi bili iztrebljeni. Ako pa tega nočete, skrbite za to, da se varujete predrznih sodb, natolcevanja, obrekovanja in opravljanja, zakaj vse to je zlobnost, katera je naravnost nasprotna zapovedi krščanske ljubezni, to je hudobija, ki grozno žali njega, ki je bil iz ljubezni do nas križan. Nikar ne posnemati hudobnih farizejev, ki so vedno natolcevali in zlobno sodili besede in dejanja našega Gospoda Jezusa Kristusa. Natolcevali so ga toliko časa, da so izgubili Jezusa, a z njim so izgubili tudi vso svojo veljavo, ves svoj vpliv. Postal so v zasmeh in zaničevanje celemu svetu, izgubili so svojo domovino, svojo prostost, svoj tempelj, izgubili so z eno besedo vse. Le eno jim je ostalo, namreč prekletstvo božje! Ako pa je kdo tukaj, ki je do sedaj natolceval, ali slabo sodil, ali opravljal, ali celo obrekoval svojega bližnjega, naj popravi in obžaluje to, dokler je še čas. Iztrebi naj iz svojega srca vso zlobnost, mesto nje naj pa vsadi v svoje srce ljubezen, ki je seme in korenina posvečenja in svetosti, vez sloge in miru, zastava sreče na tem in na onem svetu. Ako bomo imeli to ljubezen, bomo potrpežljivi in radi bomo prenašali razžalenja in milo bomo sodili napake in pregrehe svojega bližnjega. Ako bomo imeli ljubezen, potem ne bomo neljubeznivo sodili in natolcevali, zakaj pisano je: »Ljubezen je potrpežljiva, je dobrotljiva, ni nevoščljiva, ne išče svojega, ne misli hudega in se ne veseli krivice.«

P. E. P.

Priložnostni govori.

Govori za Marijino družbo.

XII.

(Konec.¹)

Krščansko dekle, ali veš, kaj imaš, ako imaš nedolžnost? Ali veš, česa si prišla iskat k Mariji, v Marijino družbo? Dekle, ki imaš še dragoceni biser, le z zaupanjem se bližaj svoji

¹ Gl. Duh. Pastir, 1912, str. 499.

deviški materi, le z zaupanjem povzdigni k nji svoje neomadeževane roke, le veselo zapoj, da se bo Marijina pesem razlegala čez njive in livade; cela župnija naj odmeva tvoje vesele pesmi, gori v najvišje gorovje naj se čuje, saj imaš vzrok za to, saj si srečna, saj si nedolžna, saj imaš prostor pripravljen prav blizu nebeškega Jagnjeta, — le veselo zapoj, saj si otrok Marijin!

Kakor pa ste, krščanska dekleta, vse srečne, ako ohranite svoj najdražji biser, tako pa ste neskočno nesrečne, ako ta biser izgubite, zapravite, ako belo lilijo iztrgate iz srca, poteptate v tla, pogazite v blato, v gnoj. Od Boga samega je prekleto nespodobni greh, ki trga mladini nedolžnost iz srca. Zato sv. pismo pravi, da se je Bog kesal, ker je človeški rod ustvaril. Pač strašna beseda! In naš Zveličar je zaklical grozno gorje vsem pohujšljivcem!

Ta božja jeza pa se kaže še sedaj na vseh onih, ki zabredejo v blato grdobije. O, povzdignite svoje oči in pogledjte po svetu na dekleta, ki so bile toliko nesrečne! Ni dolgo tega, ko so cvetele v svoji nedolžnosti, kakor rdeče rožice v božjem vrtu, — in sedaj se osiuplejo, kakor bi jih bila osmodila strupena slana, zato, ker so zamorile v svojem srcu belo lilijo. Prezgodaj so se postarale uboge reve, vredne krvavih solz! Ljuba spomlad jim vsako leto razvije lepe rožice, samo angelska cvetka, bela lilija, se ne razcvete več; veselje je minilo, ni ga več; lepota nedolžnih lic se jim ne povrne več; lice je razorano prezgodaj od bridkih solz, a prepoznih. In tako uboga reva vene tja v grob, ki se zdi desetkrat strašen, — v žalosten pogreb!

Kajne, krščansko dekle, to je nesreča vseh nesreč! O, le vprašajte krščanske starše, zlasti krščanske matere, kdaj nad svojim otrokom najbolj žalujejo? Kdaj pretaka poštena in pobožna mati največ bridkih solz? Ne takrat, ko ima v prvi mladosti toliko truda s svojim otrokom; ne takrat, ko ji otrok zboli in prečuje cele noči pri bolniški postelji; ne takrat, ko ji otrok nedolžen umrje; ne takrat, ko ga črna zemlja zakrije njenim očem; tudi ne takrat, ko kleči na grobu in ji solza za solzo kaplja na mlado gomilo; — o, takrat se tolaži s srečo, ki jo uživa njeno dete v večnosti. — Ampak takrat razjeda nepopisna tuča materino srce, ko svet začne s prstom kazati za njo in za njenim otrokom! O, svet je zapeljiv; če mladina pade, potem pa je nje strog sodnik! In to boli.

Če to dobro pomislimo, potem bomo pač dobro umeli odločne besede sv. Blanke, ki je svojemu srčnoljubljenemu sinu Ludoviku dejala: »Ljubi Ludovik, veš, da te ljubim, pa Bog mi je priča, da te rajši vidim tukaj na mestu mrtvega, kakor pa, da bi z enim smrtnim grehom omadeževal svojo dušo!«

Toda, dokler se naša mladina tako rada zbira okrog svoje matere Marije, se nam ni treba bati; saj Marija posebno neizkušeno mladino ščiti s svojim materinim plaščem. Dokler dekle Marije ne zapusti, je ne zapusti tudi

ona! Po nji dobiš vso pomoč! Odkar je bila nova Eva izbrana za Mater božjo in mater človeštva, je navezano vse božje usmiljenje, — posvečenje pravičnih, neustrašenost mučencev, tolažba spokornikov, upanje umirajočih, čistost devic — na njeno materinsko ime. Bog ni skril milosti odrešenja za železne zapave, tudi ne na nedosežna pota zvezdâ, ampak položil jo je v darežljive roke matere. Marija je posredovalka in delilka milosti. Svoje odrešenje in svojo rešitev nahaja človeštvo pri Mariji. Nikjer drugje niso iskali Odrešenika Izraelovi izvoljenci, pastirji, Simeon, Ana, — nikjer drugje ga niso iskali zastopniki poganstva, trije modri, nikjer drugje ga niso našli kakor v naročju Marijinem. Tako je ostalo za veke. Svet najde svojega Odrešenika, svojo srečo v naročju Marije, najslavljenjše Matere! Ravno tukaj, krščansko dekle, najdeš svojo rešitev tudi ti!

Če pa hočeš iti v greh, vrzi najprej Marijino svetinjo od sebe, potem pa pojdi! Krščansko dekle, predno greš na napačno pot, ki te pelje v pogubo, pridi pred Marijo, poklekni prednjo, pa reci: »Ljuba moja mati, dolgo si me varovala in ljubila, sedaj pa: z Bogom! Jaz ne maram zate več, jaz se ločim od tebe — za večno!« Tako!

Toda jaz vem, da ti ne prihajaš k Mariji, da bi se od nje poslovila, ampak da se ji posvetiš nanovo, da se je okleneš s toliko bolj gorečo otroško ljubeznijo. Porok za to so Marijini prazniki, ob katerih se nove čete deklet zbirajo okrog Marije, in se ji prejšnja zvesta družba nanovo posvečuje. Ob teh praznikih poganja na vrtu Marijinih družb novo cvetje.

Marija! Vem, da bo ljuba mladina srečna pod tvojo zastavo. Glej, Marija, tvoji otroci so; presadila si jih kot spomladno nežno cvetje na svoj vrt. Toda plevela je po svetu mnogo, mnogo! Varuj to cvetje, da ga ne preraste. Iz svoje materine roke izlivaj nanje roso božjega blagoslova in milosti, da vedno rastejo v čednosti, dokler jih ne presadiš v svoj nebeški vrt. Ogrni jih s svojim materinim plaščem in varuj jih strupene slane. Marija, tvoji otroci so; pokaži, da si ti njih mati!

Vse nedolžne, o Marija Mati,
Sprejmi v milostno srce!
Varuj, varuj njih nedolžnost,
Varuj, da je ne zgube! — Amen.

Anton Skubic.

Govori krščanskim materam o vzgoji.

(Sestavljeni po naročilu prevzv. knezoškofa dr. Ant. B. Jeglič.)

G. Kaj bo iz mojih otrok?

8. Otrok v večnosti.

Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi.
Mat. 16, 26.

Razmotrivali smo pri več shodih vprašanje: Kaj bo iz tvojih otrok? Vem, matere, da vam je bilo to vzeto prav iz srca... Umevno je, da ljubeča mati premišljuje: Kaj bo s sinkom, kaj s hčerko? Seveda, pretirano skrb je grajal naš Zveličar, ki je tako prisrčno kazal na previdnost nebeškega očeta, ki skrbi za ptice pod nebom in lilije na polju. Dotični evangelij bo materam zmeraj v veliko tolažbo.

Delati in skrbeti morajo po možnosti starši sami, zato jim je dal Bog roko in pamet, pa tudi otrok mora kmalu spoznati, da je človek sam svoje sreče kovač.

Eno zavest izkušajmo otroku vsaditi v dušo, da greh nikoli nič ne koristi. Ta zavest pa bo imela svoje korenine le v živi veri, da po smrti pride večno življenje. Kaj pomaga človeku učenost, bogastvo, lepota, prijatelji, možitve in ženitev... če ga pa nazadnje zadene beseda Kristusova: »Ker me nisi spoznal pred ljudmi, te tudi jaz ne bom spoznal pred svojim očetom, ki je v nebesih.«

Zato je znamenje verne matere, da ne skrbi samo za časne reči, ampak tudi za dušo.

Prevdarimo torej danes: Kje bo tvoj otrok v večnosti — ali pri Bogu — ali suženj hudobnega duha.

Dvoje se utegne zgoditi: tvoji otroci bodo umrli pred teboj, ali pa tvoji otroci bodo umrli za teboj; delala boš ti otrokom grob, ali pa bodo grob delali tebi otroci.

I. Mati na grobu svojega otroka...

Ti, mati, stopiš na pokopališče k znanemu, ljubemu grobu. Ti bereš: Tu počiva N. N. — tvoje dete...

Kake misli te obhajajo, ko moliš za rajnika in kropiš gomilo svojega otroka!

a) Če je bil ta otrok dober, pobožen, boš lahko mirna, vesela, češ, dolžnost svojo sem storila. Moj otrok je imel dušo, in zavedala sem se, da je vsako dete dragocen zaklad v očeh božjih. Ljubila sem to dete z gorkim srcem, skrbela sem zanj, kolikor sem mogla, a ne samo za telo, ampak tudi za dušo. Učila sem ga delati križ, učila moliti, učila ljubiti Marijo, svarila sem ga pred grehom, branila pred Herodeži, pripravljala sem ga na sveto izpoved, na sveto obhajilo — Bog mi

je izročil ta talent, pa nisem ga zakopala v zemljo ... izkušala sem ga povečati in zaljšati v čast božjo.

Tu počiva dete, ki sem ga nosila pod srcem, kri moje krvi, kost moje kosti, srce mojega srca ... oh, jaz upam, da je ta moj ljubi otrok sedaj pri Bogu. Solze ljubezni mi zalivajo lice, solze žalosti rosé grob — pa ali naj obupujem, če se spomnim, kako je otrok rad molil, rad ubogal, mi rad delal veselje, kjer je mogel. Ali ni Bog obljubil posebno plačilo otrokom, ki zvesto izpolnjujejo četrto božjo zapoved?

Tako se boš po pravici tolažila na grobu.

»Oče pravičnega se z veseljem raduje; kdor je modrega rodil, ga je vesel; veseli naj se tvoj oče in tvoja mati, in raduje naj se ona, ki te je rodila.« (Preg. 23, 24.)

Poznal sem mater, ki je izgubila dobro, blago hčerko; hud udarec je bil to za materino srce. Pa v svoji potrnosti se je vedno spominjala, kako se je njen otrok pripravljaj na smrt. Ko je pričakovala sv. obhajila, je vzdignila glavo ter vprašala: »Ali že gre moj Jezus?« In na dan smrti je še rekla: »Tako sem vesela; rada bi pela, če bi mogla!« In zopet: »Prav rada umrjem; samo to se mi hudo zdi, ko bote mati toliko trpeli, ko bote sami.«

Da, drage matere! noben robec tako ne obriše solznih oči ob grobu, kakor zavest lepe smrti v Gospodu. Saj pravi sveto pismo: »Beati, qui in Domino moriuntur...« In o taki smrti pravi dalje sv. pismo, da je »pretiosa in conspectu Domini.«

Krščanska mati, če tvoj otrok tako umrje, potem to ni nesreča, ampak velika sreča zanj — in zate! Taki otroci ti bodo uglasili pot v nebesa in če potrka smrt na tvoja vrata, ne boš se tresla, marveč zaupljivo boš gledala smrti v obraz s to nado, da te smrt pripelje k ljubemu otroku v nebesa.

b) Pa stopimo sedaj k drugemu grobu — tam kleči mati na grobu otroka, ki ji je delal sive lase v življenju.

Koliko grenkih spominov!

Pa kako bi materina ljubezen sedaj ne šla mimo teh otroških nerodnosti — ali sme to storiti? Ali more to storiti?

Ko sem bil v prvi latinski šoli v Ljubljani, ravno tisto leto so zunaj mesta na Kodeljevem obesili nekega vojaka, ki je ustrelil več svojih predstojnikov. Pokopan je bil pod vislicami. Na njegovem grobu je rastlo pozneje malo drevesce. Kadarkoli sem pozneje uzrl tisti kraj, me je spreletel mraz, in pred oči mi še sedaj stopa prizor, kako je obešenec visel na vislicah.

Kaj bi šele mislila, ko bi na tisti prostor stopila mati tistega vojaka! Na grobu izpridenega otroka najde mati samo solze!

V njeni duši se zbudé čutila, podobna viharju. Spomin ji budi žalostne trenutke iz pokojnikovega življenja; ljubezen ji vsiljuje vprašanje: otrok moj, kje je tvoja duša; vest se morda oglašja: žena, ali ni bil morda tvoj otrok le odsev tvojega mlač-

nega, brezbožnega srca? Česar nisi sejala, ne moreš žeti. Pustila si rasti plevel, in ljuliko in osat ti je otrok pridelal.

Pa oh, ali sem res jaz kriva? Saj je tudi sv. Monika imela razbrzdanega sina... Pa sv. Monika je molila, ali sem jaz tudi molila, ali sem ga iskala — izgubljenega sina, izgubljeno hčer? Ob takem viharju, ki razburja tvojo dušo, v sebi res ne najdeš tolažbe; išči jo pri Zveličarju na križu, ki je tudi razbojniku v zadnjem trenutku obljubil — nebeško kraljestvo.

II. Pa zgodilo se bo najbrže, da boš ti prej umrla, kakor tvoj otrok — in le tvoji otroci bodo obiskavali tvoj grob.

Kaj se bo godilo pred tvojo smrtjo, kaj po tvoji smrti?

a) Dobri otroci bodo pred tvojo smrtjo tebi napravili še marsikako veselo uro. Tolažba bodo tvoji starosti; potrpeči bodo s teboj, ko boš nadložna; poskrbeli zate, ko boš onemogla; veselili te bodo, ko boš videla, da prav delajo, modro gospodarijo; z ljubečim srcem bodo čuli ob tvoji bolniški postelji in z otroško vdanostjo ti bodo zatisnili trudne oči, ko se bo tvoja duša ločila.

In po smrti... Vestno bodo poskrbeli za tvoj pokop, vsak večer bodo molili zate, prejemali bodo zate sv. zakramente, darovali sv. odpustke... tvoj grob ne bo zapuščen... Hčere bodo pametno živele, sinovi bodo poštene, verni možje. V hiši bodo še molili sv. rožni venec, k sv. maši bodo redno hodili, k angelski mizi tudi, vdani bodo sveti Cerkvi in dušnim pastirjem: povsod bo vladalo krščansko življenje. Tisti red in tiste navade, ki si jih ti učila, bodo še zmeraj več ali manj v vaši hiši in še marsikje drugod, kamor bo zašel kateri tvojih otrok.

Ti boš umrla, tvoje kosti bodo trohnele v grobu, ali nauki, ki si jih ti sejala, bodo v tvojih otrocih in v tvojih vnukih še zmeraj živeli in donašali sad leta in leta.

Ti si zapustila otroke, a zapustila si otroke na potu, ki vodi v nebese — v srečno večnost.

»Njih otroci so zapustili ime, da se še njih slava imenuje.« (Sir. 6, 44.) »Njih otroci zavoljo njih na vekomaj ostanejo; njihov rod in njih slava ne bosta prešla.« (Sir. 6, 44.)

b) Kaj bodo delali malovredni otroci ob tvoji smrti?

Kako malovredni otroci delajo s starši v življenju, posebno na starost; da jim večkrat ne dajo ne obleke, ne hrane, ne lepe, prijazne besede, in morda komaj čakajo, da jih bodo pogrebci odnesli iz hiše — to so žalibog več ali manj znane stvari!

Poznal sem moža, občinskega ubožca, ki je imel več otrok. Revež je hodil po hišah in je bil skrajno zanemarjen. Enemu njegovemu sinu se je še precej dobro godilo. Pišem mu, naj mu pošlje vsaj kako srajco, da se bodo oče mogli preobleči, pa še odgovora ni bilo.

Kaj bo delal tak otrok po smrti? Če se ni menil za tvoje telo, se bo še manj za tvojo dušo.

Mogoče je zopet dvoje, da je mati svojo dolžnost do otroka izpolnila, ali je ni izpolnila.

Na grob površne, malomarne matere bo prišel otrok z nekim trpkim čutom, kakor bi hotel njej očitati, da je ona kriva njegovega nesrečnega življenja. Kako nesrečen je človek, ki niti na grobu lastne matere ne more priznati, da je mati vse storila zanj, kar je mogla in morala. Namesto, da se na grobu poživé vezi ljubezni, pa se poživé spomini na storjene grehe. Tak zanemarjen, brez strahu božjega vzgojen otrok se je nekdaž obračal od svoje matere, in tudi še sedaj »mati« ni nobena zlata beseda zanj, zato se obrača tudi od njenega groba — obrača se pa najbrže tudi od Boga.

Kako grozno se navadno maščuje zanikarna vzgoja! Greh je prava egiptovska tema, ki ne prežene samo solnca milosti, ampak razprši tudi dobro ime, uniči premoženje, omaže veljavo hiše in rodbine; — greh se zaredi v kaki družini, kakor bi bil intabuliran, skozi desetletja se ponavljajo nezakonska rojstva, pijanstva, tatinstva, sovražnosti proti sv. Cerkvi itd. Vsako dobro delo Bog blagoslovi z novim dobrim delom, greh pa rodi le nov greh.

To se vidi prav posebno tam, kjer se je vgnjezdil alkoholizem. (Kak konkreten zgled.)

Sv. Vincencij Fererij je posebno rad imel pridigo o snopi h imenovano, to je o tistih kristjanih, ki so skupaj delali greh, pa bodo na sodnji dan tudi skupaj povezani v snope, da bodo skupaj trpeli.

Ali se ni površnim materam bati, da bodo v enem snopu s svojimi zavrženimi otroci?

Pa morda ni mati kriva, kajti človek je poln strasti, molitve je na svetu malo, zapeljivcev veliko — zaide lahko tudi otrok poštene, dobre matere.

Nekje je bila mati pristrčno pobožna. Imela je sina dijaka, ki je študiral v Pragi. Koliko je mati molila zanj; tudi sin je bil izprva dober, a nazadnje je postal — socialni demokrat.

Kako vpliva spomin dobre matere na otroka, ki je morda zašel na razpotja? Noben misijonar ne bo klical tako glasno v tako nesrečno dušo: Convertere, convertere ad Dominum Deum tuum, — kakor tihi materin grob na pokopališču. S solznimi očmi se bo spominjal materinih naukov in s potrjim srcem bo morda govoril: oh, mati, zakaj vas nisem poslušal.

Tako bo materin spomin tudi po smrti klical: otrok, kreni, obrni se na pot — proti nebesom!

Mati, ali ljubiš svojega otroka?

Da, ljubim ga!

Če ga res ljubiš, ne boš ga ljubila samo napol, ne boš mu želela samo denarja in časne sreče in veljave. Žena, nekaj

let imaš, imaš nekaj izkušnje, in veš, koliko gorjá in nesreče je na svetu. To, kar imenuje svet srečo, je velikokrat — majhna sreča, in še ta kmalu mine. Brez dvoma imaš vse svoje otroke toliko rada, da jim želiš večne sreče — in to so n e b e s a !

Vodnik v nebesa je pa oni, ki je rekel: »Jaz sem pot, resnica in življenje.« Amen.

J. Mikš.

H. Mati v večnosti.

Ker si možko ravnala, te je roka
Gospodova potrdila, in zato boš obla-
godarjena vekomaj. Jud. 15, 11.

Krščanska žena! — eno vprašanje: kje boš ti čez 20, 30, 40, 50 let? Ali boš še živel? Morda! Morda pa bo tam na pokopališču grob, in na grobu križ, in na križu napis, da v tistem grobu počiva tvoje truplo. In kje bo takrat tvoja duša?

Govorili smo zadnjič o večnosti tvojih otrok; govorimo pa danes, ljuba mati, o tvoji večnosti.

Ti gledaš sedaj nazaj v preteklost, v duhu vstajajo pred teboj otroška leta, kako je bilo takrat, ko si bila dekle, ko si bila nevesta, cvetoča kot mlado drevo spomladi; mimo tvojih oči se pomika zakonsko življenje, polno križev in skrbi; zdi se ti, da si komaj postala zakonska žena, pa morda kmalu postaneš stara mati. Koliko ti dá misliti s e d a n j o s t, kaj bo z otroci, z dečki, deklicami... kaj bo s teboj na starost...

Oh, ne bilo bi prav, če že toliko misliš, da bi se malo ne vprašala: kaj bo prišlo po smrti?

Kratko svojo preteklost imaš pred seboj; razgrni v duhu pred seboj še dolgo svojo večnost.

Kje boš v večnosti?

V večnosti boš, ali

I. v peklu,

II. ali v vicah,

III. ali v nebesih.

I. V večnosti boš — ali v peklu. Kaj se to pravi?

1. Pogubljeni bodo ločeni od Boga na vekomaj.

Kako nesrečni smo, in smo bili, kadar smo pozabili na Boga le nekaj časa. Na sodnji dan pa bo Sodnik govoril: »Poberite se izpred mene, prokleti, v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in njegovim angelom.« Namesto v dom nebeškega očeta, pridejo pogubljeni v oblast satanovo. In n a z a j — ni mogoče! Za njimi se za večno zaklenejo peklena vrata.

2. K a k o se bo njim tam godilo? »In dim njih trpljenja se bo vekomaj kviško kadil, in nimajo pokoja noč in dan.« (Skr.

raz. 14, 11.) — »Vrzite jih v vnanjo temo, kjer bo jok in škripanje z zobmi.« Njih ogenj ne ugasne, njih črv ne umrje.

3. Kakšna bo tam družčina?

a) Hudobni duhovi, ki bodo s peklenskim veseljem vsprejeli medse zanikarne matere. Kristus sam je rekel, da bodo tedaj govorile: »Hribi, padite na nas, gore pokrite nas!«

b) Najhudobnejši ljudje ... sovražniki Kristusovi, zaničevalci Marijini, zapeljivci in pohujšljivci tvojih otrok.

c) Tvoji lastni pogubljeni otroci. Kako jih je mati slepo ljubila ... Vse jim je privoščila, vse dovolila, kar so poželeli, ali je bilo prav pred Bogom ali ne. Sodila je, da mora vsako solzico otroku posušiti, in Bog ne daj, da bi kdo grajal njegovo razbrzdanost ... Sedaj ga gleda v strašnem trpljenju, in pomagati mu ne more ničesar. In hči ji očita: mati, vi ste krivi, da sem pogubljena, ker niste krotili moje posvetnosti — in sin ji očita: vi ste krivi moje nesreče, ker ste molčali k mojim nedodnostim. In to očitaneje je nov pekel za nekdanj tako mehko mater.

In vse to trpljenje, gledanje, očitaneje ne bo trpelo samo eno minuto, ne eno uro — trajalo bo dan na dan, sto let, tisoč let ... celo večnost.

Pa z a k a j bo ta kazen tako huda, neizprosna?

1. Ker je mati prezrla tiste besede, ki jih je slišala pri poroki: »Ako vama Bog otrok dá, spomnita se, da so božji dar, in da bota morala od njih Bogu dati odgovor.« Kot svoji namestnici ji je Bog izročil otročiče, da jih redi, uči, vzgaja — uči Boga spoznavati, ljubiti, moliti, da bodo zveličali svoje duše. Lastnega Sina je Bog izročil v smrt za zveličanje duš — — mati bi morala biti pomočnica božjemu Sinu, pa mu je nasprotnica.

2. Varovala in strahovala ni otrok, ko so se pogrezali v greh, ker je bila lahkomisljena, posvetna, sama vdana grehu in mlačnosti, boječa se morda moža, otrok ali ljudi bolj, kakor pa Boga ... Skrbela je pač, da bi se znali otroci klanjati ljudem, ne pa klanjati Gospodu vseh stvari; pazila je, da so bili otroci lepo oblečeni, ni pa skrbela, da bi bile lepe njihove duše; skrbela je otrokom za doto, a ni skrbela za posvečujočo milost božjo; iskala je mojitve ali ženitve, če je tudi satan bil za snubilca, ni pa iskala večnega zveličanja.

3. Dajala je otrokom potuho, ko so zahajali v slabe družčine, na plesišča. na ponočne shode; puščala jim je molče slabe knjige, brezverske časnike; molčala je k grešnim znanjem ali nečistim dejanjem, ki so se morda z njeno vednostjo godila pod streho, učila je morda otroke lagati, krasti, se gizdavo oblačiti, pijančevati, se ponoči nastavljalati, predstojnikom nagajati ...

O slepa taka mati, kakšna sodba jo čaka! Če je Kristus zagrozil ostro gorje tistim, po katerih pohujšanje pride,

kakšno gorje bo zadelo matere, ki same pohujšujejo svoje otroke!

4. Morda je bila preveč zapravljliva in razsipna — tako je učila tudi otroke razkošnosti; ali pa je bila preveč skopa in je vzgojila rod trdosrčnežev in skopuhov; prepirala se je z možem in ga ni ubogala nikoli, zato je tudi otrokom za doto priskrbela: prepirljivost, svojeglavnost in neubogljivost.

Naš Zveličar je rekel, da je podlaga vse zemeljske vzgoje v besedah: »Skrbite najprej za božje kraljestvo in njegovo pravico, vse drugo bo navrženo...« Slaba mati ta, po Kristusu odločeni red, prevrne, češ, posvetno je prvo. Tako zapelje otroke na napačna pota, da ne iščejo in ne najdejo božjega kraljestva — pa tudi sama ga ne najde. Izkušnja uči, da se tudi časne sreče ne najde na tem potu. Kdor Boga zapusti, blagoslova božjega nima. Kdor se je odpovedal Kristusu, tega vlovi hudobni duh, ki je zapeljivec in goljuf na veke. Torej, matere, za katerim banderom hočete iti — za Kristusom ali za satanom?

Vem vaš odgovor. Prosimo Sv. Duha, priporočimo se sv. Katarini, da vam Bog nakloni dar žive vere, dar ljubezni do Marije, dar ljubezni do Srca Jezusovega, potem čez 50 let ne bote med pogubljenimi v peklju! (Molitev v čast sv. Florijanu.)

II. Ali bote čez 50 let v vicah? Nauk o vicah ti je znan. Nič nečistega ne pojde v nebeško kraljestvo. Bog je čisto solnce, naša dela pa so več ali manj pomanjkljiva. Bilo bi predrzno segati v sodbe božje, vendar upravičeno smemo misliti, da bo mnogo mater prišlo v vice.

Pa zakaj? In katera? Tista, ki je premalo skrbna za verski pouk, ki ne uči otrok moliti, ki ne pazi, da bi otroci res vsako jutro, vsak večer molili — ki ne nadzoruje otroka, kako se uči v šoli, bodisi verouka ali drugih predmetov, da se morda uči otrok zanemarjati svoje stanovske dolžnosti — tista, ki je premalo huda, kadar je treba svariti — tista, ki je premalo vztrajna, kadar je treba zatreti kak greh ali odvrniti kako grešno priložnost — tista, ki je premalo previdna, kadar se gre za razna grešna ali nevarna otroška nagnenja ali družčine — tista, ki je premehek a nasproti otrokom, kadar je treba ubogati, kar ima za nasledek, da ubogajo otroci le z godrnjanjem, obotavljanjem, napol, kolikor se njim zdi in kadar se njim zdi — kar seveda ni pokorščina, kakor jo zahteva četrta zapoved božja, — tista, ki je mehkužila svoje otroke, da jih ni strahovala, kadar so bili res potrebni — da jih je preslep o ljubila ter jim dajala denar za dobre volje, obleko za razkošnost — morda celo za hrbtom moža — ali je morda celo tu ali tam otroka huj skala zoper očeta.

Krščanske žene! zavedajmo se, kako težko delo je vzgoja otroka! Koliko pazljivosti, potrpežljivosti in modrosti je

treba. Svetnika tamle na oltarju podobar ni tako obtesal, kakor tesač obteše tram za kupčijo. Kolikrat je prejel za dleto, kolikrat udaril s kladivom — ni čuda, če mu včasih spodleti, da včasih odreže premalo, včasih preveč. Tako se godi, matere, z vami, posebno onim, ki imajo veliko družino.

Ker je vzgoja težka umetnost, zato je prav, da se v nji tudi izpopolnjujete. Zato vam vnovič priporočam slovenski vzgojni list »Detoljub« — živa beseda je res precej vredna, pa vendar včasih gre mimo in čez nekaj časa nič ne vemo, kaj smo slišali. Z branjem takih reči, ki uče, kako vzgajati otroke, besedo privežemo in poživimo v sebi. Vse več resnobe in jasnosti in trdnosti bo dobila mati, ki bo tudi kaj brala o vzgoji otrok. Poizgubilo se bo pri nji veliko pomanjkljivosti, katerih kaka posebno bolj mrzla in posvetna mati niti ne opazi.

Nobena mati naj ne prezre, da je molitev za otroka obenem šola za mater, kako naj otroka uči.

Prosi tudi naravnost Boga odpuščanja za svoje materine grehe, in zadostuj za napake, ki jih storiš pri otrocih. Posebno primerna je zato obletnica tvoje poroke, ob kateri izprašaj svojo vest.

Poznal sem gospoda, ki je želel tako živeti, da bi prišel kar v nebesa in nič v vice. To je precejšnja zahteva. Pa ta mož — neki uradnik v Ljubljani — je tudi po tem delal. Vsak petek je pristopil k angelski mizi, bil je delaven ud Vincencijeve družbe in je rad pomagal z dobrimi deli za verne duše v vicah. Tako tudi ve, matere, ne izgubite izpred oči visokih ciljev!

Makabejska mati je junaško osrčevala sedem svojih sinov, da so umrli za svojo vero. Najmlajšemu je rekla: »Prosim, dete, ozri se v nebo in zemljo, in na vse, kar je ondi; in spoznaj, da je Bog te reči in človeški rod iz nič ustvaril. Zato se nikar ne boj tega rabeljna, temuč bodi vreden tovariš svojih bratov in sprejmi smrt, da te v tistem usmiljenju s tvojimi brati vred zopet dobim.« (II. Mak. 7.)

To je visok cilj — nebesa!

III. Ali pa ni ta cilj previsok? Ali smeš upati, da boš čez 50 let v nebesih? Ali če takrat ne, pa vsaj pozneje... Gotovo, to smeš, to moraš upati...

Neki francoski zdravnik, ne posebno naklonjen sv. Cerkvi, je spisal knjigo o tem, kako umirajo ljudje. In v tej knjigi pravi: »Videl sem umreti do 2000 mater, pa reči moram, da nihče, tudi ne device, ki so se v samostanskem življenju posvetile Bogu, ne umrje lepše kot pobožne, verne matere.«

Imajo pa tudi res matere — kakor bomo še pozneje videli — veliko vzroka, da upajo na plačilo v nebesih.

Predstavimo si v duhu, kar nas uči sv. pismo o nebesih.

1. Veliko je nebeško veselje. »Veselite se in od veselja poskakujte, ker vaše plačilo bo obilno v nebesih.« Izvoljenci

božji spoznajo, da je Bog Gospod čez vse. Tedaj boš izpregledala, kako čudovita je božja ljubezen, ki te je tako dobrohotno vodila skozi celo življenje; marsikaj te je zadelo, česar nisi umela, zakaj tako, zdaj priznaš modrost božjo in vidiš, da je bilo prav. Spoznala boš svetost božjo, ki zametuje hudo, pa tudi kaznuje: ničesar ne bo Bog pustil brez kazni, pa tudi ne brez plačila.

2. Sreča v nebesih bo popolna, bo stanovitna, in ravno zato res prava sreča. »Okoli ni videlo, uho ni slišalo, v srce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tem, ki ga ljubijo.«

3. Tvoje veselje bo povečavala lepa družčina, ki jo dobiš v nebesih, Marija, angeli, svetniki, tvoji prijatelji, otroci tvoji. Mati Cebedejevih sinov je pristopila k Jezusu, rekoč: »Reci, da sedita ta moja sina, eden na tvoji desnici in eden na tvoji levi v tvojem kraljestvu.« Ta mati je mislila na Jezusovo zemeljsko kraljestvo. Koliko večja čast, če bodo tvoji otroci sedeli na desnici Jezusovi v božjem kraljestvu. Našla boš tu otročiče, ki so ti pomrli še v zgodnji mladosti; našla otroke, ob katerih grobu ti je bilo, kakor da se ti podira zemlja pod nogami — kolikor težja ločitev, tem veseleje zopetno snidenje. Kako srečna mati, ki bo mogla reči: »Katere si mi dal, sem obvarovala, in nobeden njih se ni pogubil.« Če je kateri tvojih otrok brez tvoje krivde zgrešil nebeška vrata, toliko bo plačilo, da si storila, kar si mogla in izpolnila materino dolžnost, da nebeške tvoje radosti ne bo mogel zagreniti noben neljub spomin.

4. Ker v nebesih ni nobene žalosti, nobene bolečine. »In Bog bo obrisal vse solze od njih oči, in smrti ne bo več; tudi ne bo več žalovanja, ne vpitja, ne bolečine, ker poprejšnje je minulo.« (Skr. raz. 21, 3.)

Mati zasluži to plačilo, ker je vse svoje življenje posvetila Gospodu.

Z najsvetejšim namenom je bilo prepojeno njeno trpljenje in v srcu so ji bile zapisane vsikdar zapovedi božje. Ena želja jo je spremljala povsod, kako bi na telesu in na duši osrečila svoje otroke.

Zavedala se je svoje odgovornosti in slabosti.

Zato je iskala pomoči v molitvi in sv. zakramentih; skrbno se je oklepala vsega, kar jo je moglo dovesti bližje njenim ciljem. Nikdar ni pozabila, da je za dušo vsakega njenega otroka sam božji Sin prelil svojo kri; zato je ona podpirala delo Kristusovo, reševala je duše in jih tudi rešila — pa ne samo duše otrok, ampak tudi lastno dušo.

Kako je bila mirna, lepa njena smrt — podoba zahajajočega solnca. Kakor solnce, preden zatone za gorami, še enkrat s svojimi prijaznimi žarki poljubi domače vasi in vrhunce gorâ, druge žarke pa že pošilja naprej pred seboj v zapadne dežele, tako je umirajoča mati še enkrat razlila svoja čuvstva nad svo-

jimi otroci, obenem se pa s hrepenenjem ozirala v večnost — iskaje ljubega Jezusa.

Taka je smrt verne matere, hrepeneče po nebesih.

Torej, krščanska žena, ki si z menoj to premišljevala: kje boš čez 50 let? Ali v peklu? — ali v vicah? — ali v nebesih? Ti tega ne veš, tudi jaz ti tega ne vem povedati — to ti pa lahko povem, da je Kristus rekel: »Nihče ne pride k očetu razen po meni.«

Izkušal sem ti pokazati mejnike, ki stoje ob potu v nebеса, pa tudi mejnike ob potu, ki vodi v pogubljenje. Nikjer ne boš mati hodila sama. Za družino boš imela navadno na potu v pekel, pa tudi na potu v nebеса svojega moža in svoje otroke. Kolike važnosti je torej, katero pot ti nastopiš!

Sicer pravi apostol: Cum timore et tremore operamini salutem vestram. Pa ta strah in trepet bi bila pregrozna, če bi ju ne spremljalo sladko upanje po nebesih. In tako upanje, matere, smete po pravici imeti. Celo v razbojniku na križu je zažarela iskra upanja, ko je skesano prosil Jezusa: »Gospod, spomni se me, ko prideš v nebeško kraljestvo.« Ta mož — je bil ropar; ve matere pa opravljate dela, katera vaš Sodnik visoko ceni. Na sodnji dan bo rekel: Lačen sem bil in dali ste mi jesti, nag sem bil in ste me oblekli, žejen sem bil in dali ste mi piti. Ve matere ste pa tolikrat in tolikrat dajale jesti in piti svojim otročičem, tolikrat in tolikrat ste jim s težavo kupovale oblačilca; pa tudi duhovno miloščino ste jim delile, ko ste jih učile, svarile in molile zanje. Če kozarec mrzle vode ne bo ostal brez plačila, kako bi brez plačila ostalo tako ljubeznivo, požrtvovalno, dolgotrajno delo materino. Sam Kristus je dal vam posebno zagotovilo naklonjenosti, ko je rekel: »Kdor sprejme katerega takega otroka v mojem imenu — mene sprejme.« Tudi je Zveličar našim ženam in materam pokazal posebno pozornost v zadnjih trenutkih svojega življenja. Križ noseč je naredil jokajočim ženam zadnjo pridigo: »Ne jokajte nad menoj, ampak nad seboj in svojimi otroci« — in usmiljeni Veroniki je v spomin zapustil svoj obraz. V onem trenutku, ko so ga zapustili možje, celo lastni apostoli, so žene zvesto vztrajale ob njegovi strani.

Tako matere, tudi ve vztrajajte pri Jezusu v življenju, naj pride karkoli hoče — potem boste v večnosti pri Kristusu v nebesih.

Govorili smo skozi več let o težkem predmetu, kako vzgajati otroke, da jih pripeljete k Jezusu; danes to dolgo vrsto nauk — blizu 50 govorov — zaključimo. Kaj naj od vsega tega ostane?

Jedro vsega si zapišite v svoj molitvenik in to se glasi: »Iščite najprej božje kraljestvo in njegovo pravico, vse drugo vam bo privrženo.«

Le tista mati, ki bo govorila s tako zavestjo, kakor mati sv. Klemenca iz Ancire: Fili mi, negotium, quo contendimus, est vita aeterna. — Sin moj, glavno naše opravilo, za kar se gre v prvi vrsti, je večno življenje... Le tista mati, ki nikdar ne bo izpustila izpred oči tega cilja, bo znala poiskati tudi pripomočke, da bo svoje otroke prav vodila in jih pripeljala k Jezusu v večno življenje. Amen.

J. Mikš.

Katehetične pridige.

XLIV. O milosti.¹

Brez mene ne morete nič storiti.
Jan. 15, 5.

Dosedaj smo govorili v pridigah o krščanskem nauku o tem, kaj moramo verovati, kaj upati in kako svoje upanje kazati, kako Boga ljubiti in kako svojo ljubezen tudi v dejanju vršiti. Toda to ni lahko za slabotno, pokvarjeno človeško naravo, to je celo nemogoče brez božje pomoči, saj pravi Zveličar sam: »Brez mene ne morete nič storiti.« (Jan. 15, 5.) Božja pomoč, ki nam pomore, da moremo živeti po sveti veri, se imenuje milost božja.

Svojo milost pa nam podeljuje Bog posebno po vnanjih znamenjih, ki jih imenujemo svete zakramente.

Zato bomo letos govorili v pridigah o krščanskem nauku o milosti božji in sv. zakramentih.

Ker je pa milost božja, in torej sv. zakramenti, neobhodno potrebna za naše posvečenje in zveličanje, zato vzdihnimo k Sv. Duhu, delivcu milosti, naj nam bode pri premišljevanju tako važnih naukov naš razsvetljavec in pomočnik!

»Milost«, o kateri hočemo danes govoriti, »je notranj, nadnaraven dar, ki nam ga Bog podari zavoljo zasluženja Jezusa Kristusa, da se moremo zveličati.« — Beseda »milost« se pogostokrat sliši v pomenu naklonjenosti višjih do podložnikov, katerim naklanjajo nezaslužene dobrote in izkazujejo velikodušno usmiljenje. Tako milost nam izkazuje tudi Bog, ko nam ohranjuje telesno zdravje, srečo pri naših opravilih, dobro letino ali kaj drugega dobrega za dušo in telo.

Toda milost, o kateri nam je danes govoriti, je pa notranj dar, dar naši duši, katerega mi ne vidimo, dar, ki našo dušo stori pravično, jo očisti in razsvetli in jo stori sposobno za dobra dela in nas naredi za otroke božje in dediče nebeškega kraljestva.

¹ Gl. Duh. Pastir, l. 1911, str. 654.

To je nadnaraven dar, ki ga nam Bog daruje brez našega zasluženja, nad našo naravo. Človeška narava je telo in duša s svojimi zmožnostmi. Človek brez duše bi bil žival in brez telesa bi bil angel ali hudobni duh, kakor bi bila njegova duša, ali v milosti božji ali pa vredna jeze božje. Toda človek brez milosti božje je še vedno človek, ker milost božja ni potrebna k bistvu človeške narave, temveč je nadnaraven dar.

Tega nadnaravnega daru nam pa Bog ne podari brez vzroka, temveč zavoljo zasluženja svojega Sina Jezusa Kristusa.

Nadnaravna milost je dvojna: a) dejanska, b) posvečujoča.

»Dejanska milost je nadnaravna, duši samo začasno podeljena milost, ki nam pomaga opravljati dobra, to je taka dela, ki služijo za večno zveličanje.« — Ta milost se imenuje dejanska, ker nam pomaga opravljati dobra dejanja in se nam podcljuje le začasno, namreč samo takrat, kadar nam je treba opraviti kako za večno zveličanje zaslužno delo.

Kako nam pa pomaga dejanska milost? — Razsvetljuje nam um in nagiblje in krepi nam voljo, da dobra dela pričenjamo, nadaljujemo in dovršujemo.

V zimskem jutru zaslišiš glas zvona. Koliko jih je, ki se pri tem nič ne zmenijo. Tebi pa pride na misel: sv. maša bo, dobro bi bilo, ako bi šel v cerkev, toda mrzlo je. Odločiš se in praviš: »Pa pojdem vkljub temu« in se začneš opravljati. Ko se napraviš, odpreš vežna vrata in začutiš, da brije mrzla sapa in zanaša sneg, katerega se je že dokaj naletelo. Osupneš in skoro da odnehaš od svojega sklepa. Toda misliš si, ker sem že opravljen, pa grem, naj bo kar hoče. Greš in pogumno korakaš proti cerkvi, toda glej, velikansk zamet je nanešen čez pot in daleč naokrog. Nič ne bo, si misliš, in se misliš vrniti. Pa zopet te obide dobra misel; ko sem prišel že tako daleč, bom pa premagal še to-le. Poizkusiš in glej, četudi z velikim naporom, preмагаš tudi to zadnjo težavo in vesel dospeš do cerkve in se udeležiš daritve sv. maše.

Glej, kako te je dejanska milost razsvetlila ob glasu zvona, kako te je nagibala, da si se podal v cerkev in te krepila na potu, da nisi omagal in naposled dovršil za nebesa zaslužno delo.

Podobno se vrši pri vseh naših dobrih delih. — Neki oče je imel razumnega sinčka. Želel je, da bi postal duhovnik. Dosti ovir se mu je stavilo nasproti, toda premagal je vse. Ko celo sinu v šoli spodleti, je sicer osupnil, toda zopet se ojunači in reče, kakor je imel navado govoriti, z evangelijskimi besedami: Boin pa še enkrat vrget mrežo. In ni se kesal, po mnogih žrtvah in skrbih doživel je le veseli dan nove maše svojega sina in se še mnogo let veselil njegovega delovanja v vinogradu Gospodovem.

Posebno očividni je vpliv dejanske milosti pri sv. Ignaciju Lojolanskem. Bil je namreč čisto posveten in nečimeren vojak. Prišlo je pa do vojske, ondi je bil ob obleganju trdnjave Pamp-lone obstreljen od sovražne krogelje. Prineso ga v bolnišnico, kjer mu je dolgčas, in poželi posvetnega berila. Ker takega ni bilo dobiti, vzame v roke knjige nabožne vsebine. Pri tem ga pa prešine žarek milosti božje, on spozna nečimernost svojega dosedanjega življenja, se sklene poboljšati, kar tudi stori. Gre v samoto, ondi mnogo premišljuje, spiše prelepo knjigo o duhov-nih vajah, ustanovi duhovno družbo jezuitov, ki še dandanašnji tako blagodejno razširja in brani kraljestvo božje na zemlji.

Tako deluje dejanska milost v človeški duši, obenem pa daje našim delom nadnaravno vrednost, namreč da so zaslužna za večno življenje.

Zato je dejanska milost potrebna vsakemu človeku: greš-niku, da se more izpreobrniti, da spozna svoj grešni stan, obžaluje svoje grehe in poboljša svoje življenje.

Sv. apostola Pavla je Gospod sam naravnost opozoril na njegovo hudobijo, češ, zakaj ga preganja, in ga je poklical v službo apostolsko. Ganil je Marijo Magdaleno in jo iz velike grešnice pre naredil v veliko spokornico in svetnico. Sv. Avgu-ština je poklical po govorih sv. Ambroža iz grešnega življenja na pot popolnosti in svetosti.

Potrebna je pa dejanska milost tudi pravičnemu, da more ostati na poti svetosti, da ga ne premotijo izkušnjave in ga hudo nagnjenje ne zapelje v greh. — »Brez mene ne morete ničesar storiti« (Jan. 15, 5.), govori Zveličar in opominja svoje apostole: »Čujte in molite, da ne pridete v izkušnjavo.« (Mat. 26, 41.)

Ker pa Bog po besedah sv. apostola Pavla »hoče, da bi se vsi ljudje zveličali« (I. Tim. 2, 4), zato da vsakemu človeku, grešniku in pravičniku, pa tudi neverniku, poganom, judom in vsem drugovercem dovolj dejanske milosti, da se morejo zveličati in se bodo tudi zveličali, ako se bodo te milosti božje poslužili in v tem zmislu govori Zveličar: »Povem vam pa, da jih bo veliko prišlo od izhoda in zahoda in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom in Izakom in Jakobom v nebeškem kralje-stvu.« (Mat. 8, 11.)

Seveda pa dejanska milost božja ne sili človeka dobro delati, temveč ga le podpira pri dobrih delih, zato se ji ne smemo ustavljati, ampak zvesto z njo sodelovati, ako hočemo priti v nebeško kraljestvo. Naš Zveličar milo toži nad trdovrat-nim mestom jeruzalemskim: »Kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor zbira koklja svoja piščeta pod svoje peroti, pa ti nisi hotelo.« (Mat. 23, 37.)

Tolažljivo je za nas, da imamo v dejanski milosti vedno božjo pomoč in da moremo z njo storiti vse, kar je potrebno za naše zveličanje, z njo premagati vse ovire, ki so nam na poti do

popolnosti. Toda vse veselejše je, kar nam naklanja posvečujoča milost.

»Posvečujoča milost je nadnaravna, duši trajno podeljena milost, ki nas prerodi v novo, nadnaravno življenje.«

Po svoji človeški naravi smo bili po besedah sv. apostola Pavla otroci jeze (Efež. 2, 3), posvečujoča milost božja pa nas prenaredi v ljubljene otroke božje. Ako smo v posvečujoči milosti, ozira se očetovsko oko božje s tako ljubeznijo na nas, kakor slišimo v sv. evangeliju, da se je oziral na svojega Sina ob njegovem krstu v Jordanu in ob njegovem izpremenjenju na gori: »Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadenje.« (Mat. 17, 5.)

Posvečujoča milost se nam podeljuje za trajno. Angel Gabriel je govoril Mariji: »Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj.« (Luk. 1, 28.) Torej Gospod je vedno pri tebi, ker si milosti polna. Presrečna je duša, ki ima posvečujočo milost, oblečena je v svatovsko oblačilo nebeškega ženina, nebeški Oče jo ljubi in ima dopadenje nad njo. Kako prijetna je otroku zavest, da ga ljubijo njegovi starši, služabniku, da ga ljubi njegov gospodar, podložniku, da ga ljubijo predstojniki! Kako nad vse bi nas morala šele veseliti presrečna zavest, da nas ljubi sam troedini Bog.

Kakor se zemlja po mrzli zimi v topli pomladi kar prerodi, tako se prerodi tudi človeška duša, ko prejme posvečujočo milost. Prej mrzla, umazana po smrtnem grehu, pusta in prazna dobrih del, se po posvečujoči milosti kot travnik spomladi razcvete v nešteti cvetkah različnih čednosti, si trenutek za trenutkom nabira dobrih del za nebesa, kot se množi na njivi bogato klasje ali kot se upogibajo po vrtovih veje dreves žlahtnega sadja. Taka je duša pravičnega v očeh božjih, zato ima Bog dopadenje nad njim, kakor oče nad svojim dobrim otrokom, in ima pripravljen zanj delež v nebeškem kraljestvu. — Toda, kar je strupena slana za cvetoči travnik, kar je ledena toča za bogato polje, kar vihar in strela za obložene sadne vrtove, to je in še vse kaj hujšega je smrtni greh za dušo v posvečujoči milosti božji. Vse izgubljeno, vse zapravljeno! Izgubljena ljubezen božja, zapravljeno njegovo dopadenje, izgubljena pravica do nebes in zapravljena vsa pridobljena dobra dela. O, kolika nesreča je smrtni greh, zato pa rajši smrt kot smrtni greh!

Ferdinand Gregorec.

XLV. O zakramentih sploh.

Tako naj nas ima vsak kot služabnike Kristusove in delivce božjih skrivnosti. I. Kor. 4, 1.

Milost božja je *notranj dar*, katerega s telesnimi počutki ne moremo zaznati. Zato je Kristus določil vidna znamenja, katera nam milost božjo dele in po katerih moremo mi vedeti, kdaj milost božjo dobimo, ako smo za njen sprejem dovolj pripravljeni. Ta znamenja se imenujejo *zakramenti*.

Beseda zakrament je latinska in pomeni nekaj svetega in skrivnostnega. »Zakrament je vidno in podelilno znamenje nevidne milosti, postavljeno od Jezusa Kristusa v naše posvečenje.«

Zakrament je *vidno in podelilno znamenje*. Vidno znamenje je ono, ki se vidi s telesnimi očmi. Binkoštno nedeljo je prišel Sv. Duh nad apostole v podobi gorečih jezikov v silnem pišu. Goreči jeziki, ki so se videli, in šum, ki se je slišal, so bila znamenja, da je prišel Sv. Duh s svojo milostjo nad apostole, ki so bili po tem dogodku tudi duhovno popolno izpremenjeni. Ravno tako imamo pri vseh sv. zakramentih znamenja, ki jih vidimo in slišimo, dejanja namreč in besede, ki milost božjo označijo in tudi dele. Pri zakramentu sv. krsta vidimo, ko obliha krstitelj krščenca z vodo in ga slišimo izgovarjati besede: Jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in Sv. Duha. Pri zakramentu sv. pokore vidimo znamenje sv. križa in slišimo besede: Jaz te odvežem tvojih grehov v imenu Očeta, Sina in Sv. Duha, in pri drugih zakramentih druga znamenja.

Ta vidna znamenja pa ne naznanjajo samo, da smo prejeli milost božjo, temveč jo tudi dele in bi mi brez teh znamenj dotične milosti božje nikdar ne prejeli. Solnce sicer naznanja, kdaj je jutro, poludan in večer, toda naredi tudi jutro, poludan in večer; ako bi ne bilo solnca, bi tudi jutra, poludneva in večera ne bilo.

Da je vidno znamenje tudi zakrament, mora naznanjati in *deliti nevidno milost*. Zveličar je pri zadnji večerji umival noge svojim učencem in jim še naročil: »Zgled namreč sem vam dal, da ravno tako, kakor sem jaz vam storil, tudi vi storite« (Jan. 13, 15), in vendar umivanje nog, katero opravljajo papež, škofje in tudi svetni vladarji veliki četrtek, ni zakrament, ker Jezus temu sicer lepemu opravilu ponižnosti ni obljubil in podelil svoje milosti. — Zakramenti nam *dele ali pomnožujejo milost*, predvsem posvečujočo, obenem pa še druge milosti. Tako nam deli zakrament svete birme tudi še milost, da moremo po sveti veri živeti in jo do smrti pričati, zakrament sv. mašniškega posvečenja in sv. zakona milosti, ki so potrebne, da morejo mašniki in zakonski dolžnosti svojega stanu izpolnjevati.

Da je vidno znamenje tudi zakrament, mora biti postavljeno od Jezusa Kristusa. Ne papež, ne škof, ne katoliška Cerkev ne more postaviti takega zakramenta, zato tudi sicer lep obred pepeljenja pepelnično sredo ni zakrament, ker je postavljen od Cerkve in ne od Jezusa Kristusa. Jezus Kristus nam je zaslužil milost s svojim trpljenjem in svojo smrtjo, zato nam jo On sam deli v sv. zakramentih po svojih namestnikih. Zato piše sv. apostol Pavel: »Tako naj nas ima vsak kot služabnike Kristusove in delivce božjih skrivnosti.« (I. Kor. 4, 1.)

Jezus Kristus je človeški naravi primerno postavil sedem sv. zakramentov, ki nam naklanjajo milosti, ki nam jih je naš Odrašenik zaslužil s svojo smrtjo na križu. — Zakramenti očiščujejo našo dušo, jo posvečujejo, ji dajejo moč v duhovnih bojih v življenju in ob smrti. Zakrament sv. krsta očiščuje dušo izvirnega in vseh pred sv. krstom storjenih grehov, sveta pokora očiščuje dušo vseh po sv. krstu storjenih grehov, zakrament sv. birme da duši moč po sveti veri živeti in jo do smrti pričati, sv. poslednje olje krepča človeka v zadnjem duhovnem boju življenja in mu da moč vdano prenašati vse telesne nadloge bolezni in starosti. Zakrament svetega mašniškega posvečenja nam takorekoč vedno rodi novih namestnikov Kristusovih in jim deli moč izpolnjevati težke dolžnosti vzvišenega stanu. Zakrament sv. zakona pa daje starešem pomoč, da morejo prav vzgojevati od Boga jim izročene otroke. Jezus v zakramentu sv. Rešnjega Telesa je pa sam začetnik vseh milosti in naš pomočnik in tolažnik v vseh stiskah našega potovanja po ti solzni dolini in resnične so besede sv. apostola Janeza: »In od njegove polnosti smo vsi prejeli, tudi milost nad milost.« (Jan. 1, 16.)

Sv. zakramenti so ali zakramenti mrtvih ali zakramenti živih.

Zakramenti mrtvih se imenujejo oni zakramenti, katere morejo vredno prejeti tudi oni, ki so mrtvi na duši, to so oni, ki imajo smrtni greh. Zakramenta mrtvih sta sv. krst in sveta pokora, ker ta dva zakramenta izbrisujeta smrtno grehe in dajeta duši nadnaravno življenje. — Zakramenti živih so sveta birma, sv. Rešnje Telo, sv. poslednje olje, sv. mašniško posvečenje in sv. zakon. Ti zakramenti se imenujejo zakramenti živih, ker jih morejo vredno prejeti le oni, ki so na duši živi, ki so že v milosti božji, brez smrtnega greha.

Dalje delimo zakramente v one, ki se smejo prejeti samo enkrat v življenju, in v one, ki se smejo prejeti večkrat. — Samo enkrat se smejo prejeti zakrament sv. krsta, svete birme in sv. mašniškega posvečenja, vsi drugi zakramenti se pa smejo prejemati večkrat v življenju. Posebno se priporoča pogosto prejemati zakrament sv. Rešnjega Telesa, ki bi naj bilo naša vsakdanja dušna hrana, in zakrament sv. pokore. Zakra-

ment sv. poslednjega olja se sme prejeti, kolikorkrat napade človeka smrtnonevarna bolezen, in zakrament sv. zakona se more zopet prejeti le, če smrt razdere prejšnjo zakonsko vez.

Zakramenti sv. krst, sv. birma in sv. mašniško posvečenje se smejo zato samo enkrat v življenju prejeti, ker vtisnejo duši neizbrisno znamenje. Pri sv. krstu smo dobili neizbrisno znamenje kristjana, otroka božjega, pri sv. birmi neizbrisno znamenje vojaka Kristusovega v duhovnem boju in mašniki prejmejo v mašniškem posvečenju znamenje vodnikov v tem duhovnem boju. Znamenje, ki je vtisnejo ti zakramenti, je neizbrisno in se bo na duši poznalo celo večnost. V nebesih bo izvoljenim v veliko veselje in čast, pogubljenim v peklu pa v veliko sramoto in še večjo žalost, da so vkljub tolikim prednostim in milostim božjim prišli v peklensko brezdnost. Da, resnobne so besede Gospodove: »Povem vam, da jih bo veliko od vzhoda in zahoda prišlo in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom, Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu, otroci kraljestva pa bodo pahnjeni v vnanjo temo, ondi bo jok in škripanje z zobmi.« (Mat. 8, 11, 12.)

Da ne bomo tudi mi kdaj med temi nesrečniki, zato se prizadevajmo, da bomo sv. zakramente, te božje pomočke sv. življenja, vredno prejemali, kajti ni dovolj, da mi sv. zakramente le prejemamo, temveč jih moramo prejemati vestno pripravljeno, ker bi nam sicer ne bili v duhovno korist in pomoč, temveč v duhovno nesrečo in popolno pogubo.

Sv. zakramenti imajo svojo moč in milost od Jezusa Kristusa, in sicer naj jih deli vreden ali nevreden, svet ali pregrešen delivec, kakor so dobra zdravila bolniku k zdravju, naj jih dobi že od zdravega ali bolnega človeka. Seveda mora imeti delivec sv. zakramentov za to podeljeno oblast in namen podeliti sv. zakrament in storiti vse tako, kakor Kristus in Cerkev za delitev dotičnega zakramenta velevala.

Prav mnogo pa je na tem, kako je pripravljen človek, ki prejme kak sv. zakrament. Kdor je dobro pripravljen, prejme veljavno in vredno sv. zakrament, ki mu podeluje obilnih in vsakovrstnih milosti, kdor pa ni zadostno pripravljen, pa prejme sv. zakrament nevredno, morda tudi neveljavno, ne prejme nikake milosti, temveč si nakoplje na svojo vest grozni greh božjega ropa. Torej uspeh sv. zakramentov ni odvisen od zakramenta, temveč od njega, ki ga prejme. Isto solnce greje, isti dež namaka njive, toda njih rodovitnost se ravna po njihovi obdelavi, katera njiva je bolj zrahljana, bolj gnojena, ona prinaša obilnejši sad.

Znano vam je, da je bila v Jeruzalemu ovčja kopelj, kamor je prihajal vsak dan anđel Gospodov in je vzvalovil vodo. Kdor je prvi stopil v to nemirno vodo, je bil ozdravljen od vsakršne

bolezni. Mi katoliški kristjani imamo še dragocenejšo kopelj, kopelj sv. zakramentov. Iz te kopelji teko vedno obilno sedmeri studenci, ki vsakega vedno ozdravljajo vsaktere dušne bolezni in dele večno življenje. Zato vam kličem z besedami Gospodovimi: »Ako je kdo žejen, naj pride k meni in naj pije.« (Jan. 7, 37.) Amen.

Ferdinand Gregorec.

XLVI. Sv. krst.

Ako kdo ni preroben iz vode in iz Sv. Duha, ne more iti v božje kraljestvo. Jan. 3, 5.

Ludovik Sveti, kralj francoski, je izmed vseh svojih mest ljubil najbolj mesto Poissy in se je mnogokrat tudi podpisoval »Ludovik poissyski«. Nekoč ga vprašajo, ali mu ni morda ljubše mesto Rheims, kjer je prejel kraljevsko krono. »Ne,« jim odgovori, »v Rheimsu sem prejel le svetno, minljivo krono in zemeljsko kraljestvo, v Poissyu pa sem postal otrok nebeškega kralja in sem prejel ondi pravico do neminljive krone in do nebeškega kraljestva.« Kralj Ludovik namreč je bil krščen v mestu Poissy in mu je bila sreča sv. krsta mnogo več kot čast kraljevega prestola.

Res, visoka je čast in nepopisna sreča, prejeti z a k r a m e n t s v. k r s t a, o katerem hočemo danes natančneje govoriti.

Kaj je sv. krst? Sv. krst je prvi in najpotrebnejši zakrament, ki človeka z vodo in božjo besedo očisti izvirnega greha in vseh pred krstom storjenih grehov ter ga v Jezusu Kristusu prerodi in posveti za večno življenje.

Sv. krst se imenuje p r v i zakrament, ker brez njega se ne more nikak drug zakrament veljavno in vredno prejeti. Ako bi kdo ne bil krščen, pa bi hotel prejeti mašniško posvečenje, bi ga ne prejel in bi ne postal mašnik in pri njegovi maši bi se ne izpremenil kruh v Jezusovo telo in vino v njegovo kri, tudi druga njegova mašniška opravila bi bila popolno neveljavna.

N a j p o t r e b n e j š i zakrament se imenuje sv. krst zato, ker brez njega ne moremo priti v nebesa. Brez vseh drugih zakramentov je mogoče se zveličati, brez sv. krsta pa po nauku cerkvenih učnikov tudi otroci ne morejo v nebesa in ne vidijo Boga, akoravno sicer nič ne trpe in uživajo največje naravno veselje. Zato naj starši vselej poskrbe, da otroci takoj po rojstvu prejmejo zakrament sv. krsta in sv. katoliška Cerkev, najboljša mati, dovoljuje, da sme v sili vsak človek podeliti zakrament sv. krsta.

Sv. krst je zaukazal Jezus Kristus z besedami, ki jih je govoril apostolom: »Pojdite in učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.« (Mat. 28, 19.) Še prej

pa je rekel Nikodemu: »Ako kdo ni preroben iz vode in Svetega Duha, ne more iti v božje kraljestvo.« (Jan. 3, 5.) S tem je postavil zakrament sv. krsta in tudi določil, kako naj se deli.

Katere milosti nam deli sv. krst, se pa lepo kaže ob Jezusovem krstu v reki Jordanu. Ondi je sv. Janez Krstnik Jezusa potopil v vodo in ga dvignil iz nje, je umil takorekoč njegovo telo, tako se človeška duša pri sv. krstu očisti vsakega madeža, in sicer izvirnega greha in vseh pred sv. krstom storjenih grehov. Nad Jezusa je prišel Sveti Duh v podobi goloba, pri sv. krstu pride Sveti Duh v dušo človekovo in jo napolni s posvečujočo milostjo. Nebeški Oče je zaklical: »Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadenje.« (Mat. 3, 17.) Tudi pri sv. krstu sprejme Bog človeka za svojega otroka, nad katerim ima dopadenje, in nebesa se odpro nad njim, ker dobi pravico do nebes in postane dedič nebeškega kraljestva in se mu odpuste vse večne in časne kazni. Obenem postane tudi član sv. katoliške Cerkve, kraljestva božjega na zemlji, in se raditega vtisne njegovi duši neizbrisno znamenje kristjana. V njegovi duši vstane novo nadnaravno življenje, ves preroben in posvečen je po Svetem Duhu.

Kako veselje in tolažba mora navdajati krščanske starše, ko dobe od sv. krsta svojega otroka tudi kot otroka in ljubljenca božjega, na katerega se vedno ozira Bog z dopadenjem. Ako starši to premišlujejo, bodo z veseljem skrbeli za svoje otroke in jih skrbno varovali, da kdaj ne izgube svoje krstne nedolžnosti.

Visok pomen zakramenta sv. krsta nam kažejo obredi pri krščevanju, kadar se slovesno deli. V sili sme krstiti vsak človek in stori to s tem, da oblije otroka z navadno vodo in med oblivanjem izgovarja: »Jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.« — Slovesno pa smejo krstiti škofje in župniki in z njihovim dovoljenjem tudi drugi mašniki in diakoni. Slovesen krst se deli v cerkvi. Botri z otrokom ostanejo pri cerkvenih vratih, ker otrok kot otrok jeze božje še ne sme v hišo božjo. Tedaj ga mašnik med lepimi molitvami in obredi postavi pod varstvo sv. križa, mu da soli modrosti, odžene iz njega hudobnega duha, položi nanj štolo in ga vpelje v cerkev z besedami: »Pojdi v cerkev božjo, da boš s Kristusom deležen večnega življenja.« V cerkvi se skupno odmoli apostolska vera in očenaš, nato se še enkrat zaroti hudobni duh, da naj zapusti človeka, ki ima postati tempelj Svetega Duha. Ko mašnik otroka pomazili na ušesih in na nosu s slino in mu reče: »Odpri se!« tedaj se mora krščenec slovesno odpovedati hudobnemu duhu. Mašnik ga vpraša: »Se odpoveš hudiču? In vsemu njegovemu dejanju? In vsemu njegovemu napuhu?« Botri mesto krščenca odgovore vsakokrat: »Se odpovem.« Nato pomazili mašnik prsa in tilnik otroka s krstnim oljem v znamenje, da naj ima zapovedi božje vedno v svojem srcu in naj jih izpolnjuje z močjo božjo.

Ker otrok pred sv. krstom ni Boğu ljub, zato ima mašnik do sedaj višnjevo štolo; ko se pa odpove hudobnemu duhu, tedaj mašnik vzame štolo bele barve, v znamenje veselja, da hoče postati otrok božji, in ga vpraša zopet: »Veruješ v Boga Očeta vsemogočnega stvarnika nebes in zemlje?« »Veruješ v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega Gospoda našega, ki je rojen bil in trpel?« »Veruješ v Svetega Duha, sveto katoliško Cerkev, občestvo svetnikov, odpuščanje grehov, vstajenje mesa in večno življenje?« Botri odgovore vsakokrat v imenu otrokovem: »Verujem.« Nato mašnik pokliče še enkrat otroka po imenu in ga vpraša: »Hočeš krščen biti?« in botri odgovore: »Hočem.« Tedaj vzame mašnik posodo s posvečeno krstno vodo in jo vlije trikrat v podobi križa na otrokovo glavo in obenem govori: »Jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.« V tem trenutku prejme otrok vse milosti sv. krsta in postane dedič nebeškega kraljestva, zato ga mazili mašnik na glavi kot kralja s sv. krizmo.

Naposled ga odene mašnik z belim oblačilom in ga opomni, naj je neomadeževano prinese pred sodnji stol božji, da prejme večno življenje. Nato mu poda še gorečo svečo, s katero naj bi šel nasproti svojemu ženinu, kadar bo prihajal na ženitnino, z vsemi svetniki v nebeški dvorani in bi ondi živel na vekov veke. Nato se mašnik posloví od srečnega otroka z besedami: »Pojdi v miru in Gospod naj bo s teboj.«

Glejte, kolikor obredov, toliko važnih nauk. Pomislimo samo, kako sramotno je za človeka, delati greh, celo smrtni greh, ko je takoj v začetku svojega življenja odpovedal se hudobnemu duhu, njegovi službi, njegovim dejanjem. Ali bi ne bilo nemožato, ako bi hlapec odločno odpovedal službo svojemu gospodarju, pa bi se mu hodil vedno ponujat nazaj v službo in bi mu delal po sili pri njegovem gospodarstvu. Ne, to ni častno in nekaj svet ponos bi nas moral varovati, da ne storimo več, čemur smo se tako slovesno odpovedali v cerkvi, vpríčo služabnika sv. Cerkve in svojih botrov. Očitno smo izpovedali svojo vero, katero zdaj s svojim življenjem tajimo in zaničujemo.

Otroci božji, kraljevi dedíči smo postali po sv. krstu. Kraljevi otroci se pa vendar ne bratijo z otroci ničvrednih ljudi, kako se pa ti zdaj bratiš s hudobnimi otroci tega sveta, ko si vendar otrok in maziljen dedíč kralja nebes in zemlje. In kako ravnata ti mladeníč in dekle z belim oblačilom nedolžnosti, katero sta prejela pri sv. krstu z naročilom, da je neomadežano prineseta pred sodnji stol božji. Kakšno je vajino govorjenje, kako mišljenje, kakšna vajina družba? Imata li še to svatovsko oblačilo in, ako je imata, ni morda vse zamazano in raztrgano? Kako te je sram prikazati se v umazani in raztrgani obleki, kaka sramota, pa ne samo sramota, temveč tudi kazen te pa čaka, ko prideš brez svatovskega oblačila pred strogega sodnika.

In goreča sveča, ki se ti je izročila pri sv. krstu, ali še gori, ali je že davno ugasnila, ker je nisi varoval pred nevarnostmi. Ali je še kaj plamena ljubezni božje v tvojem srcu, ali gori še luč dobrega zgleda v tvoji roki? Morda je že popolna tema v tvojem srcu, v roki pa mesto sveče dobrega zgleda žari ogenj peklenski satanskega pohujšanja? Mašnik se je poslovil od tebe: Gospod naj bo s teboj! Ali je s teboj Gospod po vseh tvojih potih?

Ponovimo pogostokrat krstno obljubo in prizadevajmo si, da po nji vravnamo svoje življenje.

K sv. krstu se jemljejo botri, da namesto otroka sv. vero izpovedo in store krstno obljubo in si s tem nalože dolžnost, da čujejo, kako pozneje njihovi krščenci izpolnujejo to obljubo. O lastnostih in pravicah botrov bomo govorili pri nauku o zakramentu sv. birme.

Krst vode je redna pot v sv. katoliško Cerkev in v večno zveličanje. Ker bo pa po besedah Gospodovih še mnogo drugih zveličanih, zato bodo morali priti po izredni poti v nebesa, in ta izredna pot je krst željâ in krst krvi.

Krst željâ prejme, kdor želi prejeti sv. krst, pa ga ne more radi različnih zaprek, ali oni, ki še za sv. krst ne vé, pa živi po svoji vesti in je pripravljen vse storiti, da bi se zveličal.

Krst krvi pa prejme oni, ki, preden je krščen z vodo, zaradi Kristusa prelije svojo kri in dá svoje življenje.

Predragi v Gospodu, mi vsi smo presrečni, takoj po rojstvu smo postali otroci božji, prvi nauki, ki smo jih slišali, so bili nauki sv. katoliške Cerkve, ki nas je takoj v naši mladosti takorekoč nosila v svojem naročju, na svojem srcu. Ostanimo ji zvesti in hvaležni, hranimo vedno belo oblačilo krstne nedolžnosti, krstna sveča naj nam bo tudi mrtvaška sveča, da nam posveti ob vratih večnosti na pot do nebeškega ženitovanja. Amen.

Ferdinand Gregorec.

XLVII. Sv. birma.

Tedaj sta roke nanje pokladala in so prejeli Svetega Duha.

Dj. ap. 8, 17.

Ko prejme človek zakrament sv. krsta, postane otrok in ljubljenec božji. In otrok, kako je srečen, on je pač kot ptica pod nebom, ki ne seje in ne žanje in ne spravlja v žitnice, in njegovi starši mu vsega oskrbé. Otrok je kot lilija na polju, ne dela in ne prede in vendar je vedno oblečen, ker skrbe starši za njegovo oblačilo. Tako duša novokrščenca varno in brezskrbno počiva v mogočnem naročju božjem, brez duhovnega boja, brez skrbi za zveličanje, brez vsakterih nevarnih skušnjav. Toda, kakor človeku le prehitro minejo brezskrbna

otročka leta, tako hitro mine duši prijetni čas in hitro se bližajo leta spoznanja, leta skušnjav in zapeljevanja.

Mladenič, potrjen k vojakom, še nekaj časa mirno ostane na svojem domu brez sovražne nevarnosti, pa pride čas, da se je treba pripraviti na boj, tedaj pa se mora podati od doma in šele tedaj dobi vojaško obleko in znamenje, šele tedaj dobi orožje, da more odbijati sovražne napade.

Tako je tudi v duhovnem življenju. Pri sv. krstu smo vzeti k armadi Kristusovi, v boj smo pa sprejeti v zakramentu s v. b i r m e, kjer dobimo tudi orožje, da moremo ta važni boj zmagoslavno bojevati in dokončati.

Danes hočemo govoriti o z a k r a m e n t u s v. b i r m e, da bomo vedeli otroke skrbno pripravljati na ta zakrament in tudi v sebi vzbujati milost, ki smo jo prejeli pri sv. birmi.

»Sv. birma je zakrament, v katerem krščeni človek s pokladanjem škofovih rok, z maziljenjem s sv. krizmo in škofovo besedo prejme posebno milost Svetega Duha, ki ga v veri potrди, da jo more stanovitno pričati in po nji živeti.«

Sicer ni zapisano v sv. evangeliju, da je Jezus postavil zakrament sv. birme, saj pa tudi ni po pričevanju sv. apostola Janeza v sv. evangelijih zapisano vse, kar je storil Gospod, vendar pa smemo to trdno verovati, ker nam sv. pismo v Dejanju apostolov pripoveduje, da so apostoli po vnebohodu Gospodovem birmovali, pokladali so roke na one, ki so jih krstili in prejeli so Svetega Duha in njegove darove. Te ga bi gotovo ne delali, ko bi ne prejeli povelja od svojega Učenika. To, kar so prejeli od Gospoda, izročili so svojim naslednikom in zgodovina prvih časov sv. Cerkve pričuje, da se je vedno delil ta zakrament.

Zakrament svete birme nam deli posebno milost Svetega Duha, ki nas v veri potrди, da jo moremo stanovitno pričati in po nji živeti.

Ta posebna milost Svetega Duha je posebno očitno delovala na apostolih na binkoštni praznik. Apostoli, med njimi celo sv. Peter, so bili boječi. Na Oljiski gori so zbežali vsi, na Kajfovem dvorišču je Peter iz strahu pred trpljenjem zatajil svojega Učenika, pri zaklenjenih durih so prebili do vnebohoda Gospodovega, pri zaklenjenih durih pričakovali prihoda Svetega Duha. Pride Sveti Duh, tedaj dobe pogum, neustrašeno odpro vrata pred neštevilno judovsko množico in Peter, ki se je pred kratkim zbal dekile, povzdigne svoj glas in očita ljudstvu, da je umorilo svojega Boga. Vsi apostoli so z veseljem trpeli za Jezusa in dali svojo kri zanj, med njimi v prvi vrsti Peter, ki je sam prosil, naj ga križajo z glavo navzdol, češ, da ni vreden biti tako križan kot njegov Učenik.

To je storila milost Svetega Duha v apostolih in to dela v naših srcih po zakramentu sv. birme, ako se nanjo skrbno pripravimo.

Sv. birma nam pomnožuje posvečujočo milost, katero moramo že pred sv. birmo imeti, ker je ta zakrament zakrament živih.

Sv. birma nam pa daje še posebno milost, da moremo sv. vero stanovitno pričati in po nji živeti. — Da, ti-le posebni milosti Svetega Duha moramo pripisati vsa junaška dela in žrtve, ki so jih za sv. vero darovali mučenci ne samo prvih, temveč vseh časov krščanstva. In ne samo pri krepkih možeh in mladeničih se kaže ta milost Svetega Duha, temveč tudi šibke žene in device je ta milost storila nepremagljive junakinje.

Izmed neštetihih zgledov čudovitega junaštva, naj omenim le enega: Krivoverci, Husiti imenovani, so vdrli v 15. stoletju v Šleziji v neki ženski samostan benediktink. Opatinja je morala divjemu poveljniku pokazati vse prostore in prebivalce. Napadalci so se sicer odstranili, toda poveljnik pošlje takoj po neko devico, ki jo je natančno označil in obenem zažugal, da ne bo dobro samostanu, ako mu je ne izpuste. Opatinja pokliče devico in ji razodene zahtevo poveljnikovo in grožnjo, kaj jih sicer čaka. Devica pa reče poslancu, da je pripravljena iti do poveljnika, samo to bi prej rada vedela, kaj se mu je na nji toliko dopadlo. Poslanec gre in se vrne s poročilom, da mu njene oči posebno ugajajo. Devica se takoj umakne, toda kmalu pride nazaj, v rokah pa ima krožnik in na njem — svoje oči, iz očesnih jamic pa ji teče kri po licih. Krožnik izroči poslancu in reče: »Ker moje oči vašemu poveljniku toliko dopadejo, mu jih tu pošiljam in ga prosim, naj bo s tem zadovoljen in naj nam prizanese.« Globoko ganjen nad tem junaškim dejanjem odide divji poveljnik s svojo tolpo. — Menite-li, da je tako izredno junaštvo možno brez posebne pomoči Svetega Duha?

Sv. birma vtisne tudi duši neizbrisno znamenje vojščakov Kristusovih.

Zakrament sv. birme dele samo škofje, le v redkih slučajih mašnik, ki mora biti pa od papeža pooblaščen.

Kadar dele škof sv. birmo, molijo najprej z razprostrtimi rokami nad vsemi birmanci ter prosijo, da naj bi prišel nad nje Sveti Duh s sedmerimi darovi. Potem pa gredo k vsakemu birmancu posebej in mu denejo na glavo svojo roko in ga obenem prekrizajo s sv. krizmo na čelu in govore: Zaznamjam te z znamenjem sv. križa in potrdim te s krizmo zveličanja v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Nato udarijo vsakega birmanca rahlo na lice in molijo končno nad vsemi birmanci in jim podele sveti blagoslov.

Vsak teh obredov ima svoj pomen. Križ na čelu birmanca vedno opominja, da naj se nikdar ne sramuje pričevati

vero v križanega Jezusa. Udarec na lice mu je veden opomin, da mora biti pripravljen zavoljo vere tudi trpeti zasramovanje in preganjanje.

Kdor hoče sv. birmo vredno prejeti in dobiti njene milosti, mora biti v stanu milosti božje, in ako je že pri pameti, biti v krščanskem nauku, zlasti o sv. birmi zadosti poučen. Tudi se mora po zgledu apostolov pripravljati za sv. birmo z gorečo molitvijo v samoti pod varstvom Marije Device, neveste Sv. Duha. Spodobí se tudi, da preživi dan sv. birme zbrano in pobožno.

K sv. birmi se dajejo birmancem tudi botri, da bi jim pomagali v nevarnostih duhovnega boja in jih potrjevali z besedo in zgledom v krščanskem življenju. V znamenje, da prevzamejo te dolžnosti, polože botri birmancu desnico na desno ramo, ko ga škof birmujejo. Ker imajo botri tako važne dolžnosti do svojih birmancev, se posebno ako so starši zanikarni ali so umrli, zato je treba izbrati take botre, ki bodo mogli in hoteli te dolžnosti izpolnjevati. Pri izbiri botrov se ne sme gledati samo na njih bogastvo in radodarnost, temveč pred vsem na njih krščansko življenje. Vsem staršem zgled naj bo krščanska mati slavnega škofa Antona Martina Slomška, ki je naročila svojemu malemu Antonu, naj si izbere za botra onega moža, ki bo v cerkvi pri krščanskem nauku najbolje odgovarjal. V nedeljo stopi Anton na vzvišen kraj in skrbno pazi, kdo bo najbolj zveden v krščanskem nauku. Mali birmanček se je odločil za nekega revnega, toda krščanskega moža, ki je odgovoril na vsako vprašanje, in njega prosil za botra. Bogatim in uglednim staršem je bila sinova izbira popolno po volji in pokazalo se je, da je imel dober boter dobrega birmanca, ki je postal pozneje mašnik in celo škof, ki si je privzel k svojemu imenu Anton, še ime Martin, ime svojega botra.

Kdor hoče biti birmanski boter, mora biti katoliške vere, v primernih letih in sam birman. Biti morajo različni od krstnih botrov in istega spola birmanec ali birmanka. — Botri krstni in birmanski stopijo s krščencem ali birmancem in z njihovimi starši v duhovno sorodstvo in zato ne morejo z nobenim izmed njih skleniti zakona.

Zakrament sv. birme je silno važen za krščansko življenje, katero ima toliko sovražnikov. Hudobni svet, hudobni duh in lastno hudo nagnenje s trojnim hudim poželenjem, namreč mesa, oči in napuhom življenja zažuga zamoriti ono življenje, katero je vzbudila milost sv. krsta v naših dušah. Da vse te hude in stanovitne sovražnike zmagujemo do konca življenja, potrebujemo pomoči od zgoraj, ki jo dobimo ravno v zakramentu sv. birme. Zato pa še vedno molimo, da naj Bog ponovi v naših srcih milost sv. birme, da moremo živeti po sv. veri in

jo do smrti pričati, kajti: »Ne vsak, ki mi pravi: Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo, ampak, kdor stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.« (Mat. 7, 21.) Amen.

Ferdinand Gregorec.

Pogled na slovstvo.

A.

1. **Berila in evangeliji** za nedelje, praznike in imenitnejše godove cerkvenega leta. Priredil dr. Jožef Lesar, častni kanonik, profesor bogoslovja i. dr. Str. 410. V Ljubljani 1912. Založila Katoliška Bukvarna. Natisnila Katoliška Tiskarna.

Nova, krasna, v vsakem oziru dovršena dr. J. Lesarjeva izdaja Beril in evangelijev je knjiga, ki smo jo že dolgo časa težko pričakovali, ki se pa sedaj v doglednem času ne bo izpremenila, ampak bo ostala podlaga za oznanjevanje božje besede med Slovenci vsaj en, če ne več rodov. Zato se je pa tudi z veliko skrbjo prirejevala. Učeni pisatelj, izkušen ekseget, je s posebno trudoljubivostjo knjigo dolgo časa pripravljal, in ko je bila že dovršena in po knezo-škofovskem ordinariatu v Ljubljani dne 24. jan. l. 1911. odobrena, jo je prebral še vpricho gg. profesorjev dr. G. Pečjaka, mons. dr. A. Ušeničnika in dr. Fr. Ušeničnika. Imenovani gospodje so se v dolgotrajnih, pogostnih sejah posvetovali in primerjali Vulgato, izvirni tekst, dosedanje slovenske prevode, slovanske, zlasti ruski prevod in tudi prevode drugih jezikov. Sad vsega truda se kaže v novi izdaji Beril in evangelijev. Knjiga se odlikuje po lepem, lahko umljivem, domačem jeziku, kakor tudi po stvarni natančnosti in popolnosti. Da so težja mesta lahko umljiva, je pogostoma privzeta kaka besedica, ki je pa vselej postavljena v oklepaj, tako da bo duhovnik vedno natančno vedel, kaj je pravi tekst sv. pisma.

Razdelitev knjige je taka, kakor je v misalu. V prvem delu so berila in evangeliji za nedelje in Gospodove praznike celega leta, kvartne dneve in vse dni štiridesetdanskega posta. V nekaterih škofijah, n. pr. v tržaški, se v postu bereta list in evangelij vsak dan pri božji službi. Gotovo je želja sv. Cerkve, da bi se ta navada tudi drugod, kjer se je opustila, zopet upeljala. — Drugi del obsega berila in evangelije za godove svetnikov in manjše Gospodove praznike in sicer so v prvem pododdelku berila in evangeliji za nepremakljive godove in praznike, v drugem pododdelku pa za premakljive praznike. Sprejeta so v knjigo berila in evangeliji za vse zavetnike župnih cerkva po Slovenskem, kakor tudi berila in evangeliji svetnikov, ki imajo v raznih cerkvenih redovih lastne mašne oblike. Pri označitvi časa, kedaj obhajamo razne godove in praznike, je pisatelj točno upošteval odredbi sv. Stolice z dne 2. julija 1911 in 1. nov. 1911. — Tretji del ima berila in evangelije, ki so skupni za razne godove svetnikov. — V dodatku je »Trpljenje Gospoda našega Jezusa Kristusa po štirih evangelistih«, odlok kongregacije sv. zbora o pogostnem in vsakdanjem prejetanju sv. obhajila in odlok o starosti, kdaj naj se otroci puste k prvemu sv. obhajilu. Imenovana odloka se morata — kakor je ukazano — v gotovih časih očitno prebrati. — Pridejano je dvojno, zaporedno in abecedno kazalo.

Primerno vzvišeni vsebini je tudi vsa vnanja oprema prav lična in dragocena. Knjiga je natisnjena z novimi, zelo razločnimi in za ta namen posebej izdelanimi krasnimi črkami. Vezava je trojna; knjiga se dobi namreč vezana v platno z rdečo obrezo (cena K 4'50), v umetno usnje vezana z zlato obrezo (cena K 6'50) in v šagrin vezana tudi z zlato obrezo (cena K 8'50). V zadnji imenovanih vezav vezani izvodi so natisnjeni na najfinjšem (japan) papirju.

A. S.

2. Jakoba Alešovca izbrani spisi. Drugi, popravljani natis. Priredil Jožef Volc. — VI. zvezek. **Ne v Ameriko!** Povest. (Ljudska knjižnica. 16. zvezek.) Str. 229. V Ljubljani, 1912. Založila Katoliška Bukvarna. Natisnila Katoliška Tiskarna.

Zadnje čase se slovenski politiki, duhovščina, učiteljstvo, oblasti in sploh vsi, ki jim je na srcu blagor našega naroda, čezdaljebolj zavzemajo proti izseljevanju ljudstva v Ameriko. In res, nobena še tako krvava vojska in nobena kuga nam ne bi mogla toliko ljudi pobrati kakor izseljevalna strast. Po Notranjskem in Dolenjskem so cele vasi brez možkih, delavcev manjka, le žene in starčki se trudijo z obdelovanjem zemlje. Amerika nam jemlje najboljše moči. In kar se iz Amerike vrne, je večidel slabo. Ker je izseljevanje v največjo gospodarsko in moralno škodo našega ljudstva, ker leži vsled tega toliko zemlje neobdelane, ker se vsled tega naša dežela ne more tako gospodarsko povzdigniti, kakor bi se spričo svoje zelo ugodne lege mogla, zato je boj zoper izseljevanje sveta dolžnost vsakega resnično narodno mislečega Slovenca.

Boj proti tej strasti je različen. Predvsem je treba proučevati izseljenstvo. V to dobro služi J. Trunkovo delo »Amerika in Amerikanci«. (Glej Duh. Past. 1912, str. 348.) Odlično mesto pa v tem oziru zavzema tudi leposlovje, knjige, ki našemu ljudstvu, zlasti pa naši mladini predočujejo nevarnosti Amerike, vzbujajo v njej ljubezen do domače grude in jo odvrtačo od želje pohiteti čez ocean bogatit tujce. Take knjige so zlata vredne in morejo izvrševati veliko vzgojno nalogo v prid našega ljudstva. — Zato je z velikim zadoščenjem pozdravljati, da je »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani kot 16. zvezek »Ljudske knjižnice« oziroma kot VI. zvezek Jakob Aleševčevih spisov izdala pravkar njegovo povest: »Ne v Ameriko!« (Cena vezana K 2'40, broširana K 1'50.) Alešovec opisuje v tej povesti usodo več slovenskih kmetov, ki so se podali v Ameriko. Eni se trudijo na naselbinah, druge goljufajo brezvestni agenti, drugi zopet delajo za žive in mrtve v rudokopih in petrolojskih jamah in so pravi sužnji, ostali se na drug način izgube. Alešovec pripoveduje vse to na tisti mični, domači in živahni način, ki je njemu lasten. Ni nobenega dvoma, da bo naše ljudstvo to povest povsod bralo z največjim zanimanjem in da se bo zlasti naši mladini vtisnil globoko v srce nauk, ki iz te povesti veje: Ostani doma, doma se pošteno preživi, ljubi domačo zemljo in jo pridno obdeluj v svoj blagor in v blagor svojih potomcev, da bo naš narod kedaj močan in ne bo s svojimi žulji redil drugih in ustvarjal bogastva Amerikancem in Nemcem namesto sebi!

Zato VI. zvezek Aleševčevih povesti najtopleje priporočamo.

3. Krmar Milanovič. Povest. Prosto po Russellovem romanu »Krmar Holdsworth«. V Ljubljani, 1912. Str. 287. Založila »Katoliška Bukvarna«. Cena 1 K 40 vin., vez. 2 K 20 vin.

Slovenci pač prav malo vemo o morju, še manj pa o življenju na morju, kjer časih drzni mornar po več tednov ne zazre drugega kot brezkončno morsko gladino, ki se na daljnem horizontu spaja z nebom v eno celoto. Le mala lesena stena loči ljudi od brezdajne vode, in če se ta lesena stena razruši ter ladja potopi, je tudi človeško življenje izročeno poginu. Tekom zadnjih let je sicer umna človeška roka zgradila ladje, katere smemo po pravici imenovati prave morske velikane; ker so take ladje zgrajene po vseh pravilih moderne tehnike, se sodi splošno, da lahko kljubujejo vsem elementom in se sploh ne morejo potopiti. Brezskrbno in veselo je življenje popotnikov in mornarjev na takih ladjah, ki nudijo v najbogatejši meri vse udobnosti in prijetnosti, katerih človek čisto celo doma ne more najti. Najsi divja na morju vihar in valovje jezno buta ob ladjine stene, popotniki so vendarle židane volje, ker si mislijo, da se jim ne more ničesar pripetiti, ter da jih ladja varno čuva pred jezo razdraženih elementov. Da pa človeška roka nikdar ne more ustvariti ničesar povsem popolnega, temveč da tudi tak morški velikan podleže silam velike narave, spričuje nam najjasneje

usoda največje ladje na svetu, »Titanica«, ki je z vsem svojim bogastvom in večino potnikov, ki so bivali na njegovem krovu, postal žrtev morja. — Tudi naša povest »Krmar Milanovič« nam opisuje življenje na morju ter potop velike ladje. Le malo ljudi si more rešiti življenje v malem čolničku, s katerim se igrajo morski valovi kot z orehovo lupino. Sredi brezdajnih, neizmernih vodnih množin trapi ljudi, ki so se oteli v čolničku, neznosna žeja, in slednjič pomrjo vsi od žeje in drugega trpljenja, le junaški krmar Milanovič ima v sebi še malce življenja. Nezavestnega ga najde po dolgem času mimo plujoča trgovska ladja, ki ga vzame na svoj krov, kjer počasi okrevi. Vendar mu je pa prestano grozno trpljenje povsem zatemnilo spomin tako, da se ne more nič več spominjati, kdo je in odkod je. Tudi na svojo ljubljeno ženko in drago hčerko, kateri je pustil doma, popolnoma pozabi. Nekaj let preživi tako v Avstraliji, kamor se je pripeljal s trgovsko ladjo, ki ga je rešila smrti. Po mnogih čudnih dogodljivih slednjič slučajno pride zopet na Slovensko, kjer se mu počasi začne vračati spomin in kjer končno zopet najde svojega otroka in ženo, katere se je pa med tem v prepričanju, da je njen ljubljeni mož mrtev, v drugič poročila, hoteč s tem hčerko rešiti preteče bede. Povest je jako zanimiva in primerna za knjižnice naših izobraževalnih društev.

B.

1. **Erklärung des kleinen Deharbeschen Katechismus** von Dr. Jakob Schmitt, Zehnte Auflage. 8° (XII u. 286) Freiburg 1911. Herdersche Verlagshandlung. Cena K 3'12; vez. K 4'08.

Dr. Jakob Schmittove razlage katekizmove so splošno znane in tudi čislane. To dokazuje že pričujoča 10. izdaja razlage malega Deharbovega katekizma. Pisatelj piše popolnoma v otrokom primernem jeziku, kar moramo še posebno pohvaliti. Vsak katehet ve, kako težavno je ubrati svoje besede primerno otroškemu razumu. Kratke povesti in izbrane primere pa razlago požiye in kateheze ogrejejo. — Čeprav nimamo mi Deharbovega katekizma, vendar lahko uporabljamo to razlago. — Katehet, ki bo proučeval te razlage, bo znal razumljivo in prikupljivo nasičevati otroške duše z dušno hrano svetih resnic. J. D.

2. **Leben der seligen Margareta Maria Alacoque** aus dem Orden der Heimsuchung Mariä. Nach dem vom Kloster zu Paray-le-Monial herausgegebenen französischen Original. 8° (XII. u. 228 S.). Freiburg u. Wien 1912. Herdersche Verlagshandlung. Cena K 2'88, vez. K 3'60.

Knjiga opisuje življenje poslanke presv. Srca Jezusovega — sv. Marije Marije Alakok. V resnici je to opis življenja »izvoljene duše« (o. c. 19). Ko je blažena Marjeta pisala o sebi, je prezrla zemeljsko-naravno, zato se pa lepo blišči nadnaravno. — Škof Gauthey, najboljši poznavatelj slovstva o Mariji Alakok, se zelo laskavo izraža o pričujoči knjigi. Hvali predvsem jasnost, resničnost, natančnost življenjepisa. Tako berilo je po njegovih besedah »zdrav kruh, ki vzgaja trdne značaje«. Zato delo zasluži, da ga naročimo in preberemo. J. D.

3. **Das Himmelsbrot.** Ermahnungen zum öfteren Empfang der heiligen Kommunion von Walter Dwight S. J. Autorisierte Übersetzung aus dem Englischen von P. Bernhard vom Heiligsten Sakramente aus dem Orden der unbeschutten Karmeliten. Mit Titelbild von Führih. 8°. Str. 182. Freiburg, 1912. Založila Herderjeva založna knjigarna. Cena K 2'40, vezana K 3'36.

Dvajseto stoletje smemo po pravici imenovati evharistično stoletje. Vsled prizadevanja papeža Pija X. se od dne do dne bolj časti sveto Rešnje Telo, se množi število sv. obhajil in v mednarodnih evharističnih shodih tekmujejo vsi narodi, da bi izkazali Zveličarju večjo čast. Sorazmerno s češčenjem sv. Rešnjega Telesa se množi tudi število knjig, spisanih v proslavo najsv. zakramenta. Med temi knjigami zavzema odlično mesto knjiga »Das Himmelsbrot«, ki zlasti vneto in prepričevalno vabi k pogostnemu prejetju sv. obhajila. V knjigi je veliko lepih in novih misli.